SOUDNÍ DVŮR
EVROPSKÉ UNIE

Výroční zpráva
za rok 2022

Panorama roku

curia.europa.eu

Soudní dvůr Evropské unie, garant ochrany unijního práva

Soudní dvůr Evropské unie je jedním ze sedmi orgánů Evropské unie.

Soudní dvůr Evropské unie jakožto soudní orgán Unie má za úkol zajišťovat dodržování unijního práva a přitom dbát na jednotný výklad a jednotné uplatňování zakládajících smluv a zajišťovat přezkum legality aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie.

Svou judikaturou přispívá k ochraně unijních hodnot a přičiňuje se o budování Evropy.

Soudní dvůr Evropské unie se skládá ze dvou soudů, jimiž jsou: Soudní dvůr a Tribunál.

Výroční zpráva za rok 2022

Panorama roku

Obsah

Úvodní slovo předsedy 4

1 **Ohlédnutí za rokem 2022** 9

A Rok v obrazech 10

B Rok v číslech 20

Orgán v roce 2022 20

Rok z pohledu soudní činnosti (Soudní dvůr a Tribunál) 21

Jazykové útvary 22

2 **Soudní činnost** 25

A Soudní dvůr v roce 2022 26

Činnost a vývoj Soudního dvora 26

Členové Soudního dvora 32

B Tribunál v roce 2022 36

Činnost a vývoj Tribunálu 36

Judikatorní novinky 40

Členové Tribunálu 42

C Judikatura v roce 2022 46

Focus Nařízení, které vyplácení evropských finančních prostředků podmiňuje dodržováním zásad právního státu, je platné 46

Focus Právo sdružení na ochranu životního prostředí podat žalobu 50

Focus Právo být zapomenut ve vztahu k právu na informace 52

Focus Válka na Ukrajině: zákaz šíření uložený proruským sdělovacím prostředkům a svoboda projevu 56

Focus Rekordní pokuta ve výši 4,125 miliardy eur uložená společnosti Google za omezení uložená výrobcům mobilních zařízení Android 58

Ohlédnutí za nejvýznamnějšími rozsudky roku 60

3 **70 let ve službách občanů a Unie práva** ... 91

A Činnost orgánu v roce 2022 ... 92

B Významné události roku ... 96

70. výročí založení Soudního dvora Evropské unie: ohlédnutí za jubilejním rokem ... 96

Budovatelé Evropy: mládež v centru pozornosti Soudního dvora ... 98

Streamování jednání: další krok k přiblížení Soudního dvora občanům ... 99

Divadelní představení ve velké jednací síni Soudního dvora ... 102

C Vztahy s veřejností ... 104

4 **Orgánšetrný k životnímu prostředí** ... 109

5 **Pohled do budoucna** ... 113

6 **Zůstaňte ve spojení!** ... 117

Koen Lenaerts

předseda Soudního dvora Evropské unie

Rok 2022 se nesl ve znamení 70. výročí založení Soudního dvora Evropské unie. Při této příležitosti získala Výroční zpráva tohoto orgánu novou podobu. Kvalita informací zůstala nedotčena, avšak byl zvolen stručnější formát, který přehled hlavního vývoje orgánu a jeho judikatury poskytuje přímějším a přístupnějším stylem.

Období, jehož se týká toto Panorama, bylo obdobím normalizace podmínek fungování orgánu po dvou letech, která byla zkomplikována sanitární krizí spojenou s pandemií covidu-19. Je sice pravda, že technologické nástroje zavedené během této krize jsou nyní samozřejmě součástí našeho každodenního pracovního prostředí, avšak prvořadým úkolem bylo probudit Soudní dvůr k životu obnovením spontánních výměn názorů a vzájemných interakcí přímo na místě, které jsou tak důležité pro efektivitu práce obou soudů.

Oslava 70. výročí založení Soudního dvora Evropské unie, jejímž tématem byla „Justice blízká občanům“, se nesla ve znamení řady akcí a událostí, jako jsou například zvláštní Den otevřených dveří uspořádaný dne 8. října 2022, mimořádné Fórum soudců, které se konalo ve dnech 4. až 6. prosince 2022 a vyvrcholilo slavnostním zasedáním, jehož se účastnili Jeho královská Výsost dědičný velkovévoda Lucemburska a vysocí představitelé evropských orgánů, lucemburských orgánů, soudních orgánů a diplomatického sboru, vydání pamětní knihy, vydání speciální známky lucemburskou poštou, premiéra filmu o historii Soudního dvora nebo také nové pojmenování budov orgánu s odkazem na význačné osobnosti v dějinách justice.

Rok 2022 byl rokem, kdy uplynulo 70 let od založení orgánu, ale také rokem „výročí“ zásadních milníků v budování Evropy: 30 let od podpisu Maastrichtské smlouvy, kterou byl do zakládacích listin Evropské unie vložen výslovný odkaz na demokratické hodnoty, včetně právního státu, 25 let od podpisu Amsterodamské smlouvy, která rozšířila „metodu Společenství“, zejména pravomoc Soudního dvora, na oblast prostoru svobody, bezpečnosti a práva, jakož i 20 let od uvedení eura do oběhu.

Všechny tyto oslavy nicméně nesmí zakrýt realitu, které musíme čelit.

Po sanitární krizi bohužel na konci února 2022 následovalo vypuknutí války na Ukrajině. Mrazivé záběry obětí a zkázy, o nichž jsme doufali, že je již na evropském kontinentu neuvidíme, nám připomněly, že mír a svoboda jsou hodnotami, které jsou sice „evidentní“ pro ty, kdo slouží evropskému projektu, avšak nejsou neochvějnou samozřejmostí.

Samotná legitimita Evropské unie a jejích orgánů je pravidelně zpochybňována euroskeptickými nebo populistickými proudy; zpochybňovány jsou také demokratické hodnoty, které tvoří samotný základ evropského projektu. V Evropské unii, které byly na základě revizí zakládajících smluv svěřeny pravomoci v nových oblastech, je Soudní dvůr více než kdy jindy povolán k přijímání soudních rozhodnutí o citlivých tématech. Ať již se jedná o ochranu hodnot právního státu, ochranu životního prostředí, boj proti diskriminaci, ochranu soukromí a osobních údajů, dodržování pravidel hospodářské soutěže digitálními giganty, ochranu spotřebitele nebo také přezkum legality omezujících opatření přijatých v reakci na závažná porušování lidských práv nebo mezinárodního práva, rozhodnutí Soudního dvora a Tribunálu přímo ovlivňují hlavní problémy současného světa.

V geopolitickém kontextu, kdy jsou stále častěji napadány samotné základy našich demokratických společností, je vzhledem k dopadu těchto rozhodnutí zapotřebí věnovat zvláštní úsilí komunikaci a vzdělávání, aby se zabránilo nedorozuměním nebo dezinformacím, ale také aby poznatky vyplývající z evropské judikatury byly správně začleněny do jednotlivých vnitrostátních právních řádů.

Z hlediska statistik byl počet věcí zahájených u obou soudů v roce 2022 srovnatelný s předchozím rokem (1 710 věcí v roce 2022 oproti 1 720 věcem v roce 2021). Počet věcí ukončených Soudním dvorem a Tribunálem mírně poklesl (1 666 věcí v roce 2022 oproti 1 723 věcem v roce 2021). V důsledku vývoje počtu zahájených a ukončených věcí došlo k mírnému nárůstu celkového počtu probíhajících věcí (2 585 věcí v roce 2022 oproti 2 541 věcem v roce 2021).

Počet věcí zahájených před Soudním dvorem sice oproti předchozímu roku mírně poklesl (806 věcí v roce 2022 oproti 838 věcem v roce 2021), avšak zůstal i tento rok vysoký, a to zejména v oblasti předběžných otázek. Rostoucí počet věcí předkládaných Soudnímu dvoru mimoto nastoluje citlivé a komplexní otázky, které vyžadují více pozornosti a času.

Aby Soudní dvůr zůstal v tomto kontextu i nadále schopen vydávat kvalitní rozhodnutí v přiměřené lhůtě, využil možnosti, kterou mu nabízejí zakládající smlouvy, a dne 30. listopadu 2022 zaslal unijnímu normotvůrci žádost o přenesení pravomoci k rozhodování o předběžných otázkách na Tribunál v určitých specifických oblastech a o rozšíření mechanismu předchozího uznávání přijatelnosti kasačních opravných prostředků podaných proti rozhodnutím Tribunálu.

Využívám této příležitosti, abych srdečně poděkoval svým kolegům i veškerému personálu orgánu za skvělou práci, kterou v průběhu uplynulého roku odvedli a bez níž by nemohly být četné projekty uplynulého roku realizovány.

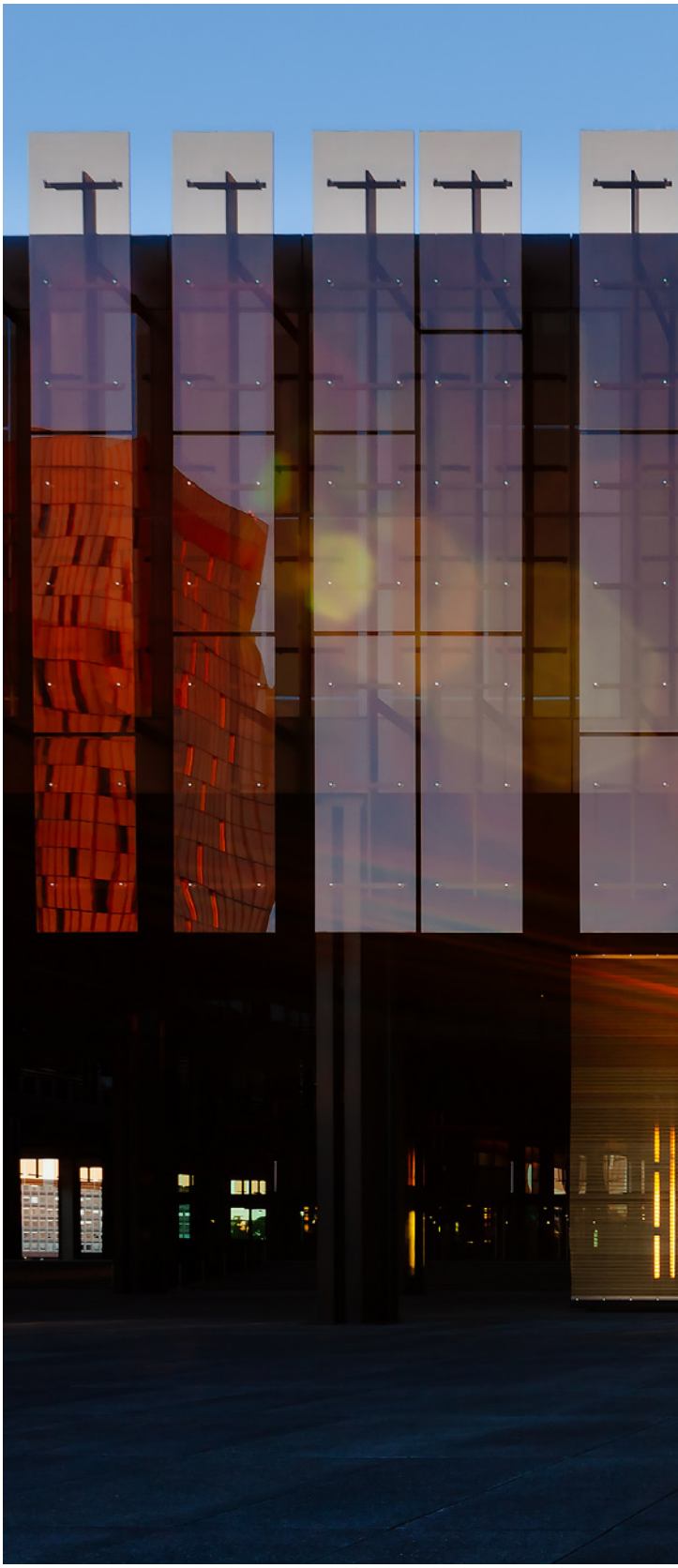

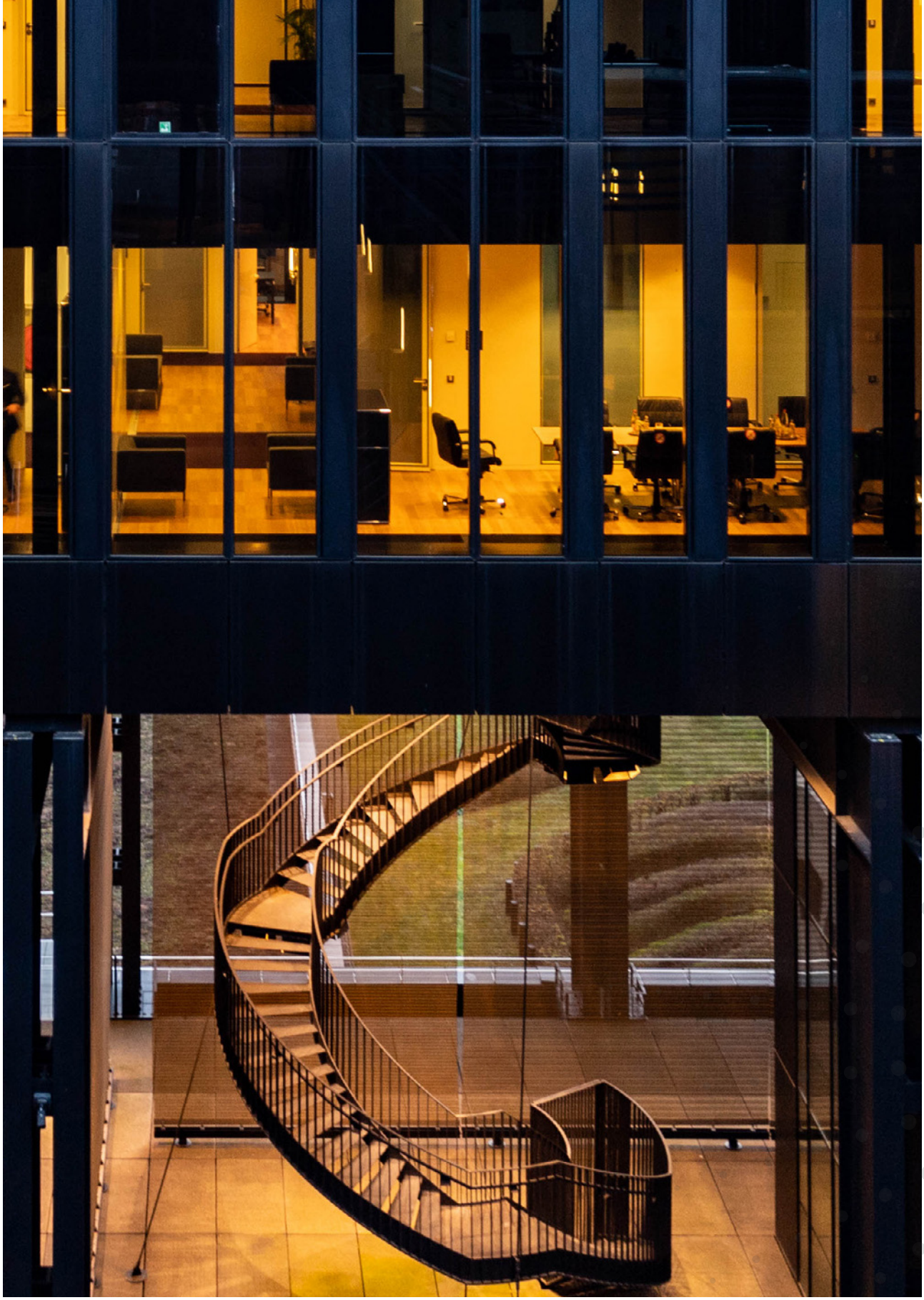

Ohlédnutí za rokem 2022

1

A Rok v obrazech

Leden

70. výročí založení Soudního dvora Evropské unie

Soudní dvůr zahajuje oslavy 70. výročí svého založení. Tématem, které se prolíná událostmi po celý rok, je „Justice blízká občanům“. Na platformách Mastodon a Twitter se Soudní dvůr každý týden ohlíží za význačnými událostmi posledních 70 let své existence. #CJUEen70jours #CJEUin70days

Březen

Zavedení elektronického podpisu

V rámci zrychlení procesů digitalizace je kvalifikovaný elektronický podpis používán k podpisu rozsudků a usnesení Tribunálu.

Podání žaloby ve věci *RT France v. Rada*

V kontextu války na Ukrajině a sankcí přijatých Radou Evropské unie proti Rusku napadá kanál RT France u Tribunálu zákaz vysílání, který mu byl uložen (T-125/22).

Duben

Podání žaloby ve věci *Hamoudi v. Frontex*

Syrský státní příslušník žádá od Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) náhradu škody, kterou utrpěl v důsledku jejího protiprávního jednání v rámci operace vytlačování migrantů, k níž došlo v Egejském moři ve dnech 28. a 29. dubna 2020 (T-136/22).

Podání žalob ve věci *Polsko v. Komise*

Polsko napadá u Tribunálu skutečnost, že Komise iniciovala vymáhání denního penále ve výši 500 000 eur, které Soudní dvůr nařídil (C-121/21 R) ve věci těžby hnědého uhlí v „dole Turów“ (T-200/22 a T-314/22).

Streamování jednání Soudního dvora

Soudní dvůr spouští systém streamování jednání, vyhlašování rozsudků a přednesu stanovisek, který každému umožňuje účastnit se jednání bez ohledu na to, kde se nachází.

Květen

Podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Tez Tour

V kontextu pandemie covidu-19 žádá Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litva) Soudní dvůr o výklad směrnice o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách za účelem upřesnění podmínek ukončení smlouvy o souborných službách pro cesty bez zaplacení storno poplatku (C-299/22).

Finále soutěže „European Law Moot Court“

Soutěž European Law Moot Court, která se poprvé konala v roce 1988, je světově nejvýznamnější soutěží ve vystupování před soudem v oblasti unijního práva. Vítězným týmem ročníku 2022 je univerzita v Lundu (Švédsko).

Den Evropy

U příležitosti oslav výročí Schumanovy deklarace se Soudní dvůr setkává s občany v Esch-sur-Alzette, evropském hlavním městě kultury 2022. V uličkách Evropské vesnice naslouchají týmy dobrovolníků ze Soudního dvora občanům a odpovídají na jejich dotazy. Tato akce probíhá i na sociálních sítích EU Voice a Twitter prostřednictvím příspěvků, které obsahují hashtagy #ECJDidYouKnow o životě případu a #AskCuria a reagují na dotazy položené občany.

Červen

Oficiální návštěva delegace Soudního dvora v Chorvatsku

Členové Soudního dvora se setkávají s předsedou vlády, členy vlády a s předsedy chorvatského Nejvyššího soudu a Ústavního soudu. Na konferenci v Záhřebu hovoří o justiční spolupráci, řízení o předběžné otázce, úloze nejvyšších soudů při zajišťování jednotnosti práva, o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách a o evropském zatýkacím rozkazu.

Uctění památky soudců G. Falcona a P. Borsellina

U příležitosti 30. výročí úmrtí italských protimafiánských soudců Giovanniho Falcona a Paola Borsellina a k uctění památky všech, kdo hájí právní stát, pořádá Soudní dvůr výjimečně ve velké jednací síni představení hry Claudia Fava: *L'Ultima estate – Falcone a Borsellino trent'anni dopo*.

Interinstitucionální dny inovace

Soudní dvůr přijímá Interinstitucionální výbor pro digitální transformaci (ICDT): představitelé unijních orgánů v oblasti technologií a informací se zabývají otázkami digitální suverenity, sdílení digitálních zdrojů, umělé inteligence a kybernetické bezpečnosti.

Červenec

Návštěva J. E. paní Kateriny Sakellaropoulou, prezidentky Řecké republiky

Předseda a členové Soudního dvora přijímají na pracovním zasedání Její Excelenci paní K. Sakellaropoulou, prezidentku Řecké republiky. Paní prezidentka se účastní obecné prezentace týkající se orgánu a mnohojazyčnosti.

Schůze Justiční sítě Evropské unie (JSEU)

Členové Justiční sítě Evropské unie, jejímž cílem je podporovat dialog mezi nejvyššími a ústavními soudy členských států, se setkávají, aby debatovali zejména o tématu „Justice blízká občanům“.

Podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce *RTL Nederland a RTL Nieuws*

Nizozemské ministerstvo spravedlnosti a bezpečnosti odmítá z důvodu zachování důvěrnosti poskytnout tiskovému orgánu RTL Nederland přístup k informacím o zřícení letadla MH17 (sestřeleného v roce 2014 nad Ukrajinou). Raad van State (Nizozemsko) se Soudního dvora táže, zda je toto odepření přístupu v souladu se svobodou informací a projevu (C-451/22).

Září

Soudní dvůr čelí sanitární krizi

Evropský účetní dvůr ve své zprávě o auditu oceňuje odolnost, kterou Soudní dvůr prokázal během pandemie covidu-19, neboť jednal rychle a pružně s využitím již uskutečněných investic do digitální transformace.

Návštěva Soudního dvora v Římě

Členové Soudního dvora a italského Ústavního soudu se setkávají v Římě, aby debatovali o tématech národní identity, rovnosti členských států před zakládajícími smlouvami, právního státu, nezávislosti soudců a přednosti unijního práva.

Volba předsedy, místopředsedy a předsedů senátů Tribunálu a částečná obměna Tribunálu

U příležitosti částečné obměny Tribunálu je Marc van der Woude (Nizozemsko) svými kolegy znovu zvolen předsedou Tribunálu na dobu tří let. Stejně tak je Savvas S. Papasavvas (Kypr) znovu zvolen místopředsedou Tribunálu. Soudci Tribunálu si rovněž zvolili ze svého středu deset předsedů senátů na dobu tří let.

Podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl*

Verwaltungsgerichtshof (Rakousko) se táže, zda po převzetí moci Tálibánem představuje situace žen v Afghánistánu pronásledování zakládající nárok na postavení uprchlíka (C-608/22).

Říjen

Den otevřených dveří

Za účelem zvýšení povědomí veřejnosti o úloze Soudního dvora a hodnotách Unie vítá personál a členové Soudního dvora občany na Dni otevřených dveří. Občané se dozvídají informace o orgánu a jeho fungování, ale i o průběhu projednávání věcí a práci jednotlivých oddělení.

Listopad

Slavnostní předání pamětní známky k 70. výročí založení Soudního dvora

Ve spolupráci se Soudním dvorem vydává Post Luxembourg pamětní známku k 70. výročí založení orgánu. Tato iniciativa je součástí dlouhé tradice oslav významných výročí Soudního dvora.

Prosinec

Návštěva delegace Nejvyššího soudu Ukrajiny na Soudním dvoře

Soudní dvůr přijímá delegaci Nejvyššího soudu Ukrajiny v souvislosti s procesem přistoupení této země, která je od června 2022 kandidátskou zemí, k Evropské unii. Cílem tohoto setkání je navázat spolupráci mezi oběma soudy, a to zejména v oblasti základních hodnot Unie.

Mimořádné Fórum soudců

V rámci tohoto každoročního setkání organizuje Soudní dvůr Zvláštní fórum, jehož hlavními hosty jsou předsedové nejvyšších soudů členských států, předsedové ESLP a Soudního dvora ESVO a bývalí členové Soudního dvora. Fórum věnované tématu „Justice blízká občanům“ je zahájeno promítáním krátkého filmu o historii Soudního dvora, který využívá archivní záběry, projevy členů orgánu a rozhovory s profesory práva.

Slavnostní zasedání k 70. výročí

Soudní dvůr vítá nejvyšší lucemburské orgány, vysoké představitele orgánů Evropské unie a účastníky Fóra soudců na slavnostním zasedání, které je vysíláno v přímém přenosu a připomíná 70 let od slavnostního zasedání u příležitosti založení Soudního dvora Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO).

Konference „Budovatelé Evropy“

Oslavy jsou zakončeny interaktivním setkáním studentů středních škol z různých členských států, kteří jsou přítomni na místě nebo se účastní na dálku prostřednictvím videokonference, s vysokými představiteli evropských orgánů.

B Rok v číslech

Orgán v roce 2022

Rozpočet na rok 2022: **465** milionů eur

81 soudců

11 generálních advokátů

z **27** členských států

2 254 úředníků a zaměstnanců

1 361 žen **(60 %)**

893 mužů **(40 %)**

Zastoupením žen na vyšších pozicích v administrativě se Soudní dvůr řadí do vyššího průměru v žebříčku evropských orgánů.

Obsazeno ženami je

54 % pozic administrátorů

40 % pozic středního a vyššího managementu

Rok z pohledu soudní činnosti (Soudní dvůr a Tribunál)

1 710
zahájených věcí

1 666
vyřízených věcí

2 585
projednávaných věcí

173 288 podání zapsaných do rejstříků soudních kanceláří

Průměrná doba trvání řízení **16,3** měsíce

16,4 měsíce u Soudního dvora

16,2 měsíce u Tribunálu

Procento podání uskutečněných prostřednictvím aplikace e-Curia

e-Curia **87 %** Soudní dvůr

e-Curia **94 %** Tribunál

9 365 účtů pro přístup k aplikaci e-Curia

e-Curia je digitální aplikace Soudního dvora Evropské unie, která umožňuje zástupcům účastníků řízení ve věcech předložených Soudnímu dvoru a Tribunálu, jakož i vnitrostátním soudům, aby si v rámci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předložené Soudnímu dvoru vyměňovali soudní dokumenty s kanceláří výhradně elektronicky.

e-Curia: počítačová aplikace umožňující výměnu soudních dokumentů

viz video na YouTube

Jazykové útvary

Soudní dvůr coby mnohojazyčný soudní orgán musí být schopen projednat jakoukoli věc bez ohledu na to, v jakém úředním jazyce Unie byla předložena. Poté zajišťuje šíření své judikatury ve všech úředních jazycích Unie.

24 jednacích jazyků

552 jazykových kombinací

612 právníků lingvistů, kteří překládají psané texty

1 281 000 stran určených k překladu

1 279 000 přeložených stran

71 tlumočníků pro jednání a schůze

526 simultánně tlumočených jednání a schůzí

Překlady jsou na Soudním dvoře prováděny v souladu s kogentním jazykovým režimem, který počítá se všemi kombinacemi 24 úředních jazyků Evropské unie. Všechny překládané dokumenty jsou vysoce technické právní texty. Jazyková služba Soudního dvora proto zaměstnává pouze **právníky lingvisty** s úplným právnickým vzděláním a důkladnou znalostí alespoň dvou dalších úředních jazyků vedle jejich mateřského jazyka.

Mnohojazyčnost na SDEU – zajištění rovného přístupu ke spravedlnosti

viz video na YouTube

Soudní činnost

2

A Soudní dvůr v roce 2022

Soudnímu dvoru mohou být předkládány zejména:

- **žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce**

  Má-li vnitrostátní soud pochybnosti o výkladu unijní normy nebo o její platnosti, přeruší řízení a obrátí se na Soudní dvůr. Po obdržení odpovědi formou rozhodnutí Soudního dvora může vnitrostátní soud projednávaný spor vyřešit. Pro případy, které vyžadují odpověď ve velmi krátké lhůtě (například v azylových věcech nebo ve věcech ochrany hranic či únosů dětí atd.), je upraveno **naléhavé řízení o předběžné otázce** („**PPU**“);

- **přímé žaloby**, jejichž cílem je:

  - zrušení unijního aktu („**žaloby na neplatnost**“) nebo

  - určení, že členský stát nedodržuje unijní právo („**žaloby pro nesplnění povinnosti**“). Pokud členský stát nevyhoví rozsudku, kterým bylo shledáno, že nesplnil svou povinnost, může Soudní dvůr na základě druhé žaloby zvané „**žaloba pro dvojí nesplnění povinnosti**“ takovému státu uložit peněžitou sankci;

- **kasační opravné prostředky** podané proti rozhodnutím Tribunálu, na jejichž základě může Soudní dvůr zrušit rozhodnutí Tribunálu;

- **žádosti o posudek** v otázce, zda je dohoda, kterou Unie zamýšlí uzavřít s třetím státem nebo s mezinárodní organizací, slučitelná se zakládajícími smlouvami (žádost může podat členský stát nebo evropský orgán).

Činnost a vývoj Soudního dvora

Složení Soudního dvora ani předpisy upravující jeho činnost, tedy statut Soudního dvora Evropské unie a jednací řád, nedoznaly v roce 2022 žádné změny.

Po dvou letech ovlivněných sanitární krizí byl rok 2022 ve znamení všeobecného návratu personálu do prostor orgánu a normalizace podmínek fungování, zejména pokud jde o konání jednání. Technologický vývoj, který si vyžádala zdravotní opatření v předchozích dvou letech, byl nicméně využit k uskutečnění některých důležitých projektů, jejichž cílem bylo přiblížit evropskou justici občanům.

806
zahájených věcí

Soudní dvůr například od 26. dubna 2022 nabízí systém *streamování* jednání, který má po vzoru projektu návštěv na dálku, jenž byl spuštěn v roce 2021, posílit jeho rozměr „soudu pro občany“, který je přístupnější široké veřejnosti. Vysílání jsou koncipována tak, aby každá osoba, která si to přeje, mohla sledovat jednání za stejných podmínek, jako kdyby byla fyzicky přítomna v soudní síni v Lucemburku, a to díky simultánnímu tlumočení v jazycích nezbytných pro řádný průběh jednání.

Z hlediska statistik se rok 2022 opět vyznačoval usilovnou činností. Soudnímu dvoru bylo předloženo 806 věcí. Stejně jako v předchozích letech se jedná především o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, kterých bylo podáno 546, a kasační opravné prostředky, kterých bylo podáno 209, což společně představuje více než 93 % všech věcí zahájených v roce 2022. Tyto věci se týkají natolik rozličných a citlivých oblastí, jako jsou ochrana základních hodnot Evropské unie, ochrana osobních údajů a ochrana spotřebitele nebo životního prostředí, ale také daně, hospodářská soutěž a státní podpory. Kromě toho bylo předloženo několik věcí souvisejících se sanitární krizí nebo válkou na Ukrajině.

Jednotlivá soudní kolegia Soudního dvora ukončila 808 věcí. O vysokém počtu věcí (78) rozhodoval velký senát a dvě z těchto věcí, které se týkaly vztahu mezi dodržováním zásad právního státu a plněním rozpočtu Unie, byly předloženy plénu (věci C-156/21, *Maďarsko v. Parlament a Rada*, a C-157/21, *Polsko v. Parlament a Rada*).

Z důvodu častého využívání usnesení, zvláště v oblasti kasačních opravných prostředků, byla celková délka řízení (16,4 měsíce) podobná jako v předchozím roce (16,6 měsíce), avšak v důsledku větší složitosti otázek předložených Soudnímu dvoru se prodloužila průměrná doba vyřizování žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce (17,3 měsíce oproti 16,7 měsíce v roce 2021).

546
řízení o předběžné otázce
z toho **5** naléhavých řízení o předběžné otázce

Členské státy, odkud žádosti pocházely nejčastěji:

Německo	98
Itálie	63
Bulharsko	43
Španělsko	41
Polsko	39

37
přímých žalob
z toho
35 žalob pro nesplnění povinnosti a
2 žaloby pro „dvojí nesplnění povinnosti“

209
kasačních opravných prostředků proti rozhodnutím Tribunálu

6
žádostí o právní pomoc

Účastník řízení, který není schopen nést náklady řízení, může požádat o poskytnutí právní pomoci.

K 31. prosinci 2022 projednával Soudní dvůr 1 111 věcí, tedy takřka stejně – rozdíl činí pouhé dvě věci – jako k 31. prosinci 2021 (1 113 věcí).

S ohledem na tyto statistiky a na skutečnost, že od července 2022 má Tribunál 54 soudců (dva soudce z každého členského státu) v důsledku dokončení reformy soudní struktury Unie, o níž bylo rozhodnuto v roce 2015, obrátil se Soudní dvůr na unijního normotvůrce s žádostí o změnu statutu týkající se dvou bodů. Účelem této změny je Soudnímu dvoru umožnit, aby i nadále zůstal schopen vydávat kvalitní rozhodnutí v přiměřené lhůtě, ale také se více soustředil na své hlavní úkoly ústavního a nejvyššího soudu Unie.

Zaprvé žádost o změnu spočívá v přenesení pravomoci k rozhodování o předběžných otázkách na Tribunál v pěti jasně vymezených oblastech, které nastolují málo principiálních otázek, ve kterých existuje pevná rozhodovací praxe Soudního dvora a v nichž je kromě toho zahajován dostatečně velký počet řízení, aby mělo zamýšlené přenesení reálný dopad na jeho pracovní zátěž: společný systém DPH, spotřební daně, celní kodex a sazební zařazení zboží do kombinované nomenklatury, náhrady a pomoc cestujícím a systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

Pravomoc Tribunálu rozhodovat o předběžných otázkách by neměla mít vliv na možnost Tribunálu postoupit věc k rozhodnutí Soudnímu dvoru, bude-li mít za to, že daná věc vyžaduje zásadní rozhodnutí, jež může ovlivnit jednotu a soulad práva Unie. Soudní dvůr by měl rovněž možnost výjimečně přezkoumat rozhodnutí Tribunálu v případě vážného ohrožení této jednoty nebo tohoto souladu.

Zadruhé v kontextu vysokého počtu kasačních opravných prostředků proti rozhodnutím Tribunálu a s cílem zachovat účinnost tohoto řízení a umožnit Soudnímu dvoru soustředit se na kasační opravné prostředky, které nastolují významné právní otázky, se v legislativní žádosti požaduje rozšíření mechanismu předchozího uznávání přijatelnosti kasačních opravných prostředků, který vstoupil v platnost dne 1. května 2019 (článek 58*a* statutu).

Toto rozšíření by se týkalo kasačních opravných prostředků, které jsou podány proti rozhodnutím Tribunálu o rozhodnutích nezávislých odvolacích senátů některých institucí Unie, které nebyly původně uvedeny v článku 58*a* statutu při jeho vstupu v platnost dne 1. května 2019 (například Agentura Evropské unie pro železnice a Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů, Evropský orgán pro bankovnictví nebo také Orgán pro cenné papíry a trhy a Orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění).

Koen Lenaerts

předseda Soudního
dvora Evropské unie

808
vyřízených věcí

564 řízení o předběžné otázce z toho **7** naléhavých řízení o předběžné otázce

36 přímých žalob z toho **17** zjištěných případů nesplnění povinnosti proti **12** členským státům

196 kasačních opravných prostředků proti rozhodnutím Tribunálu z toho ve **38** případech bylo rozhodnutí Tribunálu zrušeno

1 posudek

Průměrná doba trvání řízení **16,4** měsíce

Průměrná doba trvání naléhavých řízení o předběžné otázce **4,5** měsíce

1 111

projednávaných věcí
k 31. prosinci 2022

Nejčastěji posuzované oblasti	
Daně	**80**
Doprava	**49**
Duševní vlastnictví	**33**
Hospodářská soutěž	**64**
Institucionální právo	**38**
Ochrana spotřebitele	**77**
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	**132**
Sbližování právních předpisů	**89**
Sociální politika	**73**
Státní podpory	**58**
Životní prostředí	**46**

Viz podrobné statistiky
Soudního dvora

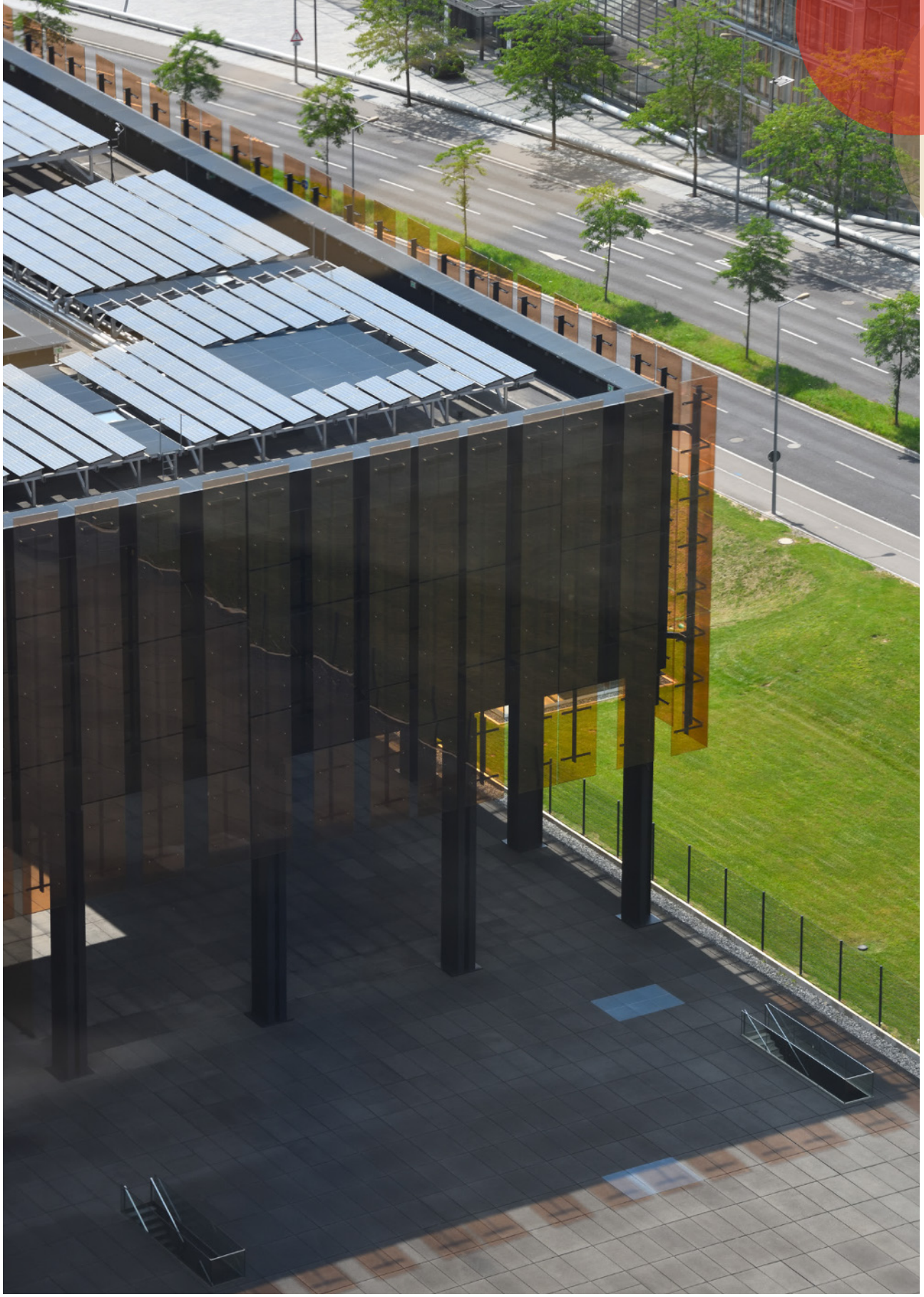

Členové Soudního dvora

Soudní dvůr se skládá z 27 soudců a 11 generálních advokátů.

Soudci a generální advokáti jsou určeni vzájemnou dohodou vlád členských států po konzultaci s výborem pověřeným vydáním stanoviska k vhodnosti navržených kandidátů k výkonu dotčených funkcí. Jejich funkční období je šestileté s možností opakovaného jmenování.

Jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a splňují požadavky nezbytné k výkonu nejvyšších soudních funkcí ve svých zemích nebo jsou obecně uznávanými znalci práva.

Soudci vykonávají funkce zcela nestranně a nezávisle.

Soudci Soudního dvora volí ze svého středu předsedu a místopředsedu. Soudci a generální advokáti jmenují vedoucího soudní kanceláře na funkční období šesti let.

Úlohou generálních advokátů je zcela nestranně a nezávisle předkládat právní stanoviska ve věcech, které jsou jim přiděleny. Toto stanovisko není závazné, avšak poskytuje doplňující pohled na předmět sporu.

V roce 2022 nebyl jmenován žádný nový člen Soudního dvora.

9
10
12
14
15

K. Lenaerts
předseda

L. Bay Larsen
místopředseda

A. Arabadžev
předseda
prvního senátu

A. Prechal
předsedkyně
druhého senátu

K. Jürimäe
předsedkyně
třetího senátu

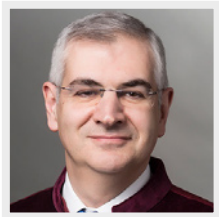

C. Lycourgos
předseda
čtvrtého senátu

E. Regan
předseda pátého
senátu

M. Szpunar
první generální
advokát

M. Safjan
předseda
osmého senátu

P. G. Xuereb
předseda
šestého senátu

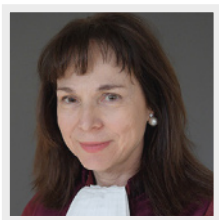

L. S. Rossi
předsedkyně
devátého senátu

D. Gratsias
předseda
desátého senátu

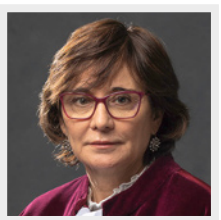

M. L. Arastey Sahún
předsedkyně
sedmého senátu

J. Kokott
generální advokátka

M. Ilešič
soudce

J.-C. Bonichot
soudce

T. von Danwitz
soudce

S. Rodin
soudce

F. Biltgen
soudce

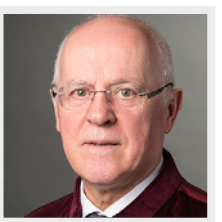

M. Campos Sánchez-Bordona
generální advokát

N. J. Cardoso da Silva Piçarra
soudce

G. Pitruzzella
generální advokát

I. Jarukaitis
soudce

P. Pikamäe
generální advokát

A. Kumin
soudce

N. Jääskinen
soudce

N. Wahl
soudce

J. Richard de la Tour
generální advokát

A. Rantos
generální advokát

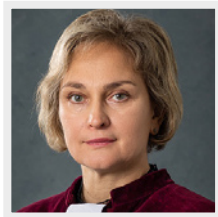

I. Ziemele
soudkyně

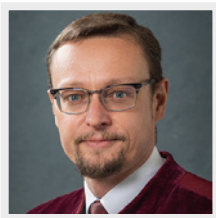

J. Passer
soudce

A. M. Collins
generální advokát

M. Gavalec
soudce

N. Emiliou
generální advokát

Z. Csehi
soudce

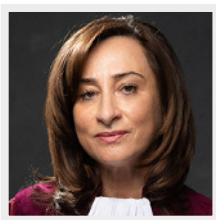

O. Spineanu-Matei
soudkyně

T. Ćapeta
generální advokátka

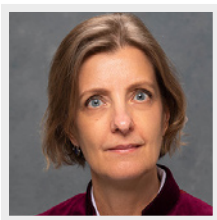

L. Medina
generální advokátka

A. Calot Escobar
vedoucí soudní kanceláře

Protokolární pořádek ode dne 7. října 2022

B Tribunál v roce 2022

Tribunál může v prvním stupni rozhodovat především o **přímých žalobách** podaných fyzickými nebo právnickými osobami (jednotlivci, společnostmi, spolky atd.), jsou-li **osobně a bezprostředně dotčeny**, a členskými státy proti aktům orgánů, institucí nebo jiných subjektů Evropské unie a o přímých žalobách na náhradu škody způsobené orgány nebo jejich zaměstnanci.

Velká část jeho soudní agendy je **hospodářské povahy**: duševní vlastnictví (ochranné známky a průmyslové vzory Evropské unie), hospodářská soutěž, státní podpory a finanční a bankovní dohled.

Tribunál je rovněž příslušný rozhodovat v oblasti veřejné služby o sporech mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci.

Proti **rozhodnutím** Tribunálu **lze podat** k Soudnímu dvoru kasační opravný prostředek, který se týká pouze právních otázek. Ve věcech, které již byly dvakrát přezkoumány (nezávislým odvolacím senátem, poté Tribunálem), Soudní dvůr rozhodne, že kasační opravný prostředek je přijatelný, pouze pokud tento kasační opravný prostředek nastoluje otázku významnou pro jednotu, soulad nebo další vývoj unijního práva.

Činnost a vývoj Tribunálu

Rok 2022 byl poznamenán návratem války na náš kontinent. Tato hrůzná událost by měla být pro všechny Evropany impulsem ke společnému zamyšlení. Mír nelze nikdy považovat za samozřejmost a vyžaduje aktivní úsilí nás všech. Náš orgán hraje v tomto úsilí ústřední roli. Posláním Soudního dvora a Tribunálu je totiž zajišťovat dodržování práva a usilovat o ochranu lidské důstojnosti. V Unii neřešíme konflikty výhrůžkami a zbraněmi, ale diskusí a právem. V tomto kontextu je Tribunál mimo jiné povolán – někdy ve velmi krátké lhůtě – k přezkumu legality omezujících opatření, která Unie přijala vůči osobám nebo subjektům spojeným s agresí, které se Ruská federace dopouští od února 2022. Velký senát Tribunálu tedy mohl ve věci *RT France v. Rada* vydat ve zrychleném řízení rozsudek již pět měsíců po podání žaloby. K dnešnímu dni bylo předloženo více než 70 věcí týkajících se omezujících opatření souvisejících s ozbrojeným konfliktem. Naší Unii slouží ke cti, že taková opatření nenesou znaky svévolného rozhodování, a podléhají proto přezkumu nezávislými a nestrannými soudci.

904
zahájených věcí

Věci předložené Tribunálu více než kdy jindy odrážely hlavní společenské problémy, kterým náš kontinent čelí. Kromě omezujících opatření, která

se netýkají pouze agrese vůči Ukrajině, se jedná zejména o regulaci hospodářské soutěže digitálních gigantů a vymezení pravidel pro státní podpory, a to zejména v oblasti daní a v odvětví energetiky a životního prostředí. Jedná se rovněž o bankovní a finanční právo, ochranu osobních údajů, společnou obchodní politiku nebo také regulaci trhu s energií. S ohledem na nedávný legislativní vývoj a mezinárodní kontext vyznačující se stále větším napětím by mohl být přezkum legality aktů orgánů Unie ještě intenzivnější.

Aby nedošlo k mýlce: Tribunál si je plně vědom své odpovědnosti a disponuje prostředky, aby své odpovědnosti dostál. V uplynulém roce se rozšířil o osm nových členů, čímž byla dokončena reforma zahájená nařízením 2015/2422. Tribunál, který se nyní skládá z 54 členů, má konečně dva soudce z každého členského státu. Vzhledem k novému tříletému období, které začalo v září 2022, Tribunál také věnoval větší pozornost své organizaci a pracovním metodám a zaměřil se na důkladnější soudní přezkum, provázení stran sporu po celou dobu řízení a délku řízení (průměrně 16,2 měsíce v roce 2022). Takto posílený a reorganizovaný Tribunál si vytyčil svůj směr: poskytovat kvalitní soudnictví srozumitelné jednotlivcům ve lhůtách, které naplňují očekávání dnešního světa.

Soudní struktura Unie se musí neustále přizpůsobovat výzvám naší doby. V tomto duchu předložil Soudní dvůr v listopadu 2022 legislativní žádost směřující zejména k vymezení konkrétních oblastí, v nichž by Tribunál mohl být příslušný rozhodovat o předběžných otázkách předložených soudy členských států (článek 256 SFEU). Tribunál je připraven podpořit Soudní dvůr, který musí čelit rostoucí pracovní zátěži. Tribunál, který se významně podílel na formování úvah, jež vyústily v tuto iniciativu, již nyní připravuje její realizaci.

Marc van der Woude
předseda Tribunálu

792
přímých žalob z toho

státní podpory a hospodářská soutěž	**76**
duševní a průmyslové vlastnictví	**270**
veřejná služba EU	**66**
jiných přímých žalob (včetně **21** žalob podaných členskými státy)	**380**

54
žádostí o právní pomoc

Účastník řízení, který není schopen nést náklady řízení, může požádat o poskytnutí právní pomoci.

858
vyřízených věcí

760 přímých žalob, z toho

státní podpory a hospodářská soutěž **87**

duševní a průmyslové vlastnictví **291**

veřejná služba EU **103**

jiných přímých žalob **279**

Průměrná doba trvání řízení **16,2** měsíce

Podíl rozhodnutí, proti nimž byl podán kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru **26 %**

1 474

projednávaných věcí
(k 31. prosinci 2022)

Hlavní předměty žalob	
Duševní a průmyslové vlastnictví	**299**
Hospodářská a měnová politika	**204**
Hospodářská soutěž	**65**
Omezující opatření	**122**
Přístup k dokumentům	**30**
Služební řád úředníků EU	**96**
Státní podpory	**293**
Veřejné zakázky	**22**
Zemědělství	**30**
Životní prostředí	**22**

Viz podrobné statistiky Tribunálu

Judikatorní novinky

Jako všude jinde i u Tribunálu jedna událost stíhá druhou. Zatímco spory vyplývající z pandemie covidu-19 ještě stále zavádějí Tribunál na neprobádané území, jak o tom svědčí rozsudek *Roos a další v. Parlament* ze dne 27. dubna 2022 (T-710/21, T-722/21 a T-723/21), ve kterém Tribunál poprvé posuzoval legalitu některých omezení uložených orgány Evropské unie za účelem ochrany zdraví svého personálu, vojenská agrese, které se Ruská federace dopouští proti Ukrajině od 24. února 2022, se stala novým zdrojem sporů. Velký senát Tribunálu například v rozsudku *RT France v. Rada* ze dne 27. července 2022 (T-125/22) vydal ve zrychleném řízení bezprecedentní rozhodnutí o legalitě omezujících opatření, která byla přijata Radou a jejichž cílem bylo zakázat šíření audiovizuálního obsahu.

Jakkoli je tato doba bohatá na nové události, nemohou stranou zájmu zůstat četné pokroky v judikatuře, které Tribunál učinil v tradičnějších oblastech.

V institucionálních otázkách se tedy Tribunál v rozsudku *Verelst v. Rada* ze dne 12. ledna 2022 (T-647/20) poprvé zabýval legalitou prováděcího rozhodnutí 2020/1117 o jmenování evropských žalobců Úřadu evropského veřejného žalobce, jež bylo přijato na základě nařízení 2017/1939, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení uvedeného Úřadu. Po provedení přezkumu dospěl Tribunál k závěru, že Rada má široký prostor pro uvážení při hodnocení a porovnávání zásluh kandidátů na funkci evropského žalobce členského státu, a dodal, že v projednávaném případě byly při výběru a jmenování úspěšného kandidáta meze této široké posuzovací pravomoci respektovány. V oblasti veřejných zakázek se Tribunál v rozsudku *Leonardo v. Frontex* ze dne 26. ledna 2022 (T-849/19) zabýval přípustností žaloby na neplatnost, kterou proti oznámení o zahájení zadávacího řízení a jeho přílohám podal podnik, který se neúčastnil zadávacího řízení uspořádaného na základě tohoto oznámení. Tribunál, zasedající v rozšířeném kolegiu, rozhodl, že podnik, který prokáže, že jeho účast na zadávacím řízení byla znemožněna požadavky formulovanými ve specifikaci pro nabídky, může odůvodnit právní zájem na podání žaloby proti

několika dokumentům týkajícím se zakázky. Konečně v oblasti hospodářské soutěže se Tribunál v rozsudku *Illumina v. Komise* ze dne 13. července 2022 (T-227/21) poprvé vyjádřil k použití mechanismu postoupení, který je stanoven v článku 22 nařízení 139/2004 o spojování, na transakci, jejíž oznámení nebylo požadováno ve státě, jenž požádal o její postoupení, ale která zahrnovala nabytí podniku, jehož význam pro hospodářskou soutěž se neodrážel v jeho obratu. V daném případě Tribunál v zásadě připustil, že Komise může mít v takové situaci pravomoc rozhodnout.

Savvas S. Papasavvas
místopředseda Tribunálu

Členové Tribunálu

Tribunál se skládá ze dvou soudců z každého členského státu.

Soudci jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu vysokých soudních funkcí. Jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států po konzultaci s výborem, který vydává stanovisko k vhodnosti kandidátů. Jejich funkční období je šestileté s možností opakovaného jmenování. Soudci volí ze svého středu předsedu a místopředsedu na dobu tří let. Jmenují vedoucího soudní kanceláře na funkční období šesti let.

Soudci vykonávají své funkce zcela nestranně a nezávisle.

V lednu 2022 nastoupili do funkce soudců Tribunálu pan Ioannis Dimitrakopoulos (Řecko), pan Damjan Kukovec (Slovinsko) a paní Suzanne Kingston (Irsko).

V červenci 2022 nastoupili do funkce soudců Tribunálu pan Tihamér Tóth (Maďarsko) a paní Beatrix Ricziová (Slovensko).

V září 2022 nastoupili do funkce soudců Tribunálu paní Elisabeth Tichy-Fisslberger (Rakousko), pan William Valasidis (Řecko) a pan Steven Verschuur (Nizozemsko).

M. van der Woude
předseda

S. S. Papasavvas
místopředseda

D. Spielmann
předseda prvního senátu

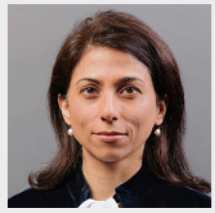

A. Marcoulli
předsedkyně druhého senátu

F. Schalin
předseda třetího senátu

R. da Silva Passos
předseda čtvrtého senátu

J. Svenningsen
předseda pátého senátu

M. J. Costeira
předsedkyně šestého senátu

K. Kowalik-Bańczyk
předsedkyně sedmého senátu

A. Kornezov
předseda osmého senátu

L. Truchot
předseda devátého senátu

O. Porchia
předsedkyně desátého senátu

M. Jaeger
soudce

S. Frimodt Nielsen
soudce

H. Kanninen
soudce

J. Schwarcz
soudce

M. Kančeva
soudkyně

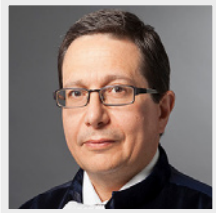

E. Buttigieg
soudce

V. Tomljenović
soudkyně

S. Gervasoni
soudce

L. Madise
soudce

V. Valančius
soudce

N. Półtorak
soudkyně

I. Reine
soudkyně

P. Nihoul
soudce

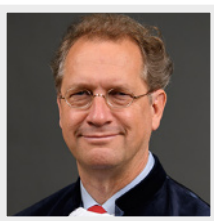

U. Öberg
soudce

C. Mac Eochaidh
soudce

G. De Baere
soudce

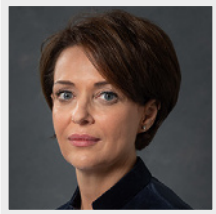

R. Frendo
soudkyně

T. R. Pynnä
soudkyně

J. C. Laitenberger
soudce

R. Mastroianni
soudce

J. Martín y Pérez de Nanclares
soudce

G. Hesse
soudce

M. Sampol Pucurull
soudce

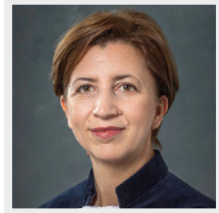

M. Stancu
soudkyně

P. Škvařilová-Pelzl
soudkyně

I. Nõmm
soudce

G. Steinfatt
soudkyně

R. Norkus
soudce

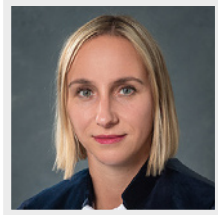

T. Perišin
soudkyně

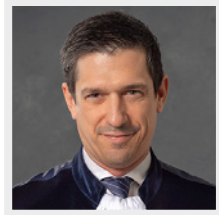

D. Petrlík
soudce

M. Brkan
soudkyně

P. Zilgalvis
soudce

K. Kecsmár
soudce

I. Gâlea
soudce

I. Dimitrakopoulos
soudce

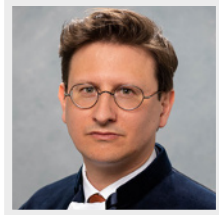

D. Kukovec
soudce

S. Kingston
soudkyně

T. Tóth
soudce

B. Ricziová
soudkyně

E. Tichy-Fisslberger
soudkyně

W. Valasidis
soudce

S. Verschuur
soudce

E. Coulon
vedoucí soudní kanceláře

Protokolární pořádek ode dne 19. září 2022

C Judikatura v roce 2022

Focus Nařízení, které vyplácení evropských finančních prostředků podmiňuje dodržováním zásad právního státu, je platné

Rozsudky *Maďarsko v. Parlament a Rada a Polsko v. Parlament a Rada* ze dne 16. února 2022 (C-156/21 a C-157/21)

Právní stát

Jedná se o jednu ze základních hodnot Unie, která zahrnuje:

- zásadu legality, jejímž předpokladem je transparentní, odpovědný, demokratický a pluralitní zákonodárný proces,
- zásadu právní jistoty,
- zákaz svévole výkonné moci,
- zásadu účinné soudní ochrany (přístup k nezávislé a nestranné justici),
- zásadu dělby moci,
- zásadu zákazu diskriminace a rovnosti před zákonem.

Za účelem ochrany rozpočtu Unie a jejích finančních zájmů proti zásahům vyplývajícím z porušení zásad právního státu jakožto základní hodnoty, na níž je Unie založena, zavedla Unie nový režim podmíněnosti.

Tento režim, zavedený nařízením Evropského parlamentu a Rady 2020/2092, podmiňuje čerpání finančních prostředků z rozpočtu Unie tím, že členské státy dodržují zásady právního státu. Toto nařízení Radě umožňuje, aby na základě šetření provedeného Komisí přijala opatření — například pozastavení plateb nebo finanční opravy — **na ochranu rozpočtu Unie a jejích finančních zájmů, pokud hrozí, že budou takovými porušeními dotčeny**.

Maďarsko a Polsko napadly toto nařízení před Soudním dvorem. S ohledem na jejich mimořádný význam byly tyto věci předloženy plénu Soudního dvora.

Dne 16. února 2022 Soudní dvůr **žaloby** podané Maďarskem a Polskem **zamítl**.

Soudní dvůr zdůraznil, že Unie je založena na hodnotách, které jsou společné členským státům a mezi něž patří zásada právního státu. Tyto společné hodnoty definují samotnou identitu Unie coby společného právního řádu a byly přijaty všemi členskými státy při jejich přistoupení k Unii. Dodržování zásad právního státu tedy představuje pro členské státy povinnost dosáhnout výsledku, která vyplývá přímo z jejich členství v Unii. Je podmínkou pro to, aby tyto členské státy

mohly požívat veškerých ostatních práv vyplývajících z použití zakládajících smluv.

Finanční zájmy Unie mohou být vážně ohroženy porušováním zásad právního státu, ke kterému dochází v členském státě. Řádné finanční řízení mohou členské státy zajistit pouze tehdy, pokud orgány veřejné moci jednají v souladu s právem, pokud jsou porušení práva účinně stíhána a svévolná nebo protiprávní rozhodnutí orgánů veřejné moci podléhají účinnému soudnímu přezkumu ze strany nezávislé a nestranné soudní moci. Unie musí být tedy schopna hájit své finanční zájmy, zejména prostřednictvím opatření na ochranu rozpočtu Unie. Soudní dvůr proto konstatoval, že režim zavedený napadeným nařízením skutečně spadá pod pojem „finanční pravidla", která stanoví zejména podrobnosti týkající se plnění rozpočtu Unie [článek 322 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU)]. Nařízení bylo tedy správně přijato na tomto právním základě.

Soudní dvůr rovněž v odpověď na některé argumenty Maďarska a Polska vysvětlil, že mechanismus podmíněnosti neobchází postup stanovený v článku 7 Smlouvy o Evropské unii (SEU). Oba postupy sledují odlišný cíl a každý z nich má odlišitelný předmět. Konkrétně článek 7 SEU umožňuje reagovat na jakékoli závažné a trvající porušení některé ze základních hodnot Unie nebo na jakékoli zřejmé nebezpečí takového porušení, zatímco napadané nařízení je použitelné pouze na porušení zásad právního státu, a pouze pokud existují dostatečné důvody se domnívat, že tato porušení mají dopad na rozpočet.

Soudní dvůr odmítl rovněž argument, podle kterého zásady právního státu nemají v unijním právu konkrétní věcný obsah. **Tyto zásady byly podrobně rozvinuty v jeho judikatuře, a jsou tak upřesněny v unijním právním řádu**. Zdrojem těchto zásad jsou společné hodnoty uznávané a uplatňované členskými státy v jejich vlastních právních řádech. Členské

Článek 7 SEU

Toto ustanovení popisuje postup umožňující pozastavit určitá práva, která pro dotyčný stát vyplývají z použití Smluv, v případě závažného a trvajícího porušení hodnot společných členským států, které jsou uvedeny v článku 2 SEU a mezi které patří právní stát. Maďarsko a Polsko tvrdily, že nařízení o „podmíněnosti" tím, že zavedlo paralelní postup, protiprávně umožňuje obejít konkrétní podmínky stanovené v článku 7 SEU za účelem sankcionování členského státu.

Dodržováním zásad právního státu se Soudní dvůr zabýval v řadě rozsudků, mezi něž patří:

– rozsudek *Associação Sindical dos Juízes Portugueses* (Nezávislost soudců – Snižování platů ve vnitrostátní veřejné správě) ze dne 27. února 2018 (C-64/16),

– rozsudek *Komise v. Polsko* (Kárný režim soudců – Omezení práva a povinnosti vnitrostátních soudů předkládat Soudnímu dvoru žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce) ze dne 15. července 2021 (C-791/19),

– rozsudek *Repubblika* (Nezávislost soudců členského státu – Postup jmenování – Pravomoc předsedy vlády – Účast výboru pro jmenování soudců) ze dne 20. dubna 2021 (C-896/19).

státy jsou proto schopny dostatečně přesně určit podstatný obsah každé z těchto zásad, jakož i požadavky z nich vyplývající.

A konečně uplatňování mechanismu podmíněnosti vyžaduje, aby byla prokázána **skutečná souvislost** mezi porušením zásady právního státu a ovlivněním nebo vážným rizikem ovlivnění řádného finančního řízení Unie. Z tohoto provádění rovněž vyplývají striktní procesní požadavky pro Komisi. Maďarsko a Polsko tedy nemohly důvodně tvrdit, že pravomoci přiznané Komisi a Radě jsou příliš široké. Soudní dvůr z toho vyvodil, že **napadené nařízení splňuje požadavky právní jistoty**.

Zásada právní jistoty

Tato zásada vyžaduje, aby právní pravidla byla jasná a přesná a jejich použití bylo pro právní subjekty předvídatelné, zejména pokud mohou vyvolat nepříznivé důsledky. Právní úprava tedy musí umožnit dotčeným osobám jednoznačně zjistit svá práva a povinnosti a postupovat podle toho.

Focus Právo sdružení na ochranu životního prostředí podat žalobu

Rozsudek *Deutsche Umwelthilfe* (Schvalování motorových vozidel) ze dne 8. listopadu 2022 (C-873/19)

V zájmu ochrany životního prostředí a zlepšení kvality ovzduší zakazuje nařízení Evropské unie o schvalování typu motorových vozidel používání zařízení, která působí na systém regulace emisí znečišťujících plynů s cílem snížit jejich účinnost (tzv. „odpojovací" zařízení). Z tohoto zákazu však existují tři výjimky, zejména pokud je „potřeba tohoto zařízení […] oprávněná z důvodu ochrany motoru proti poškození nebo poruše a bezpečného provozu vozidla".

Německé sdružení na ochranu životního prostředí Deutsche Umwelthilfe mělo za to, že německý Spolkový úřad pro provoz motorových vozidel porušil dotčený zákaz, když pro určitá vozidla značky **Volkswagen** povolil používání **softwaru omezujícího recirkulaci znečišťujících plynů**, zejména oxidu dusíku (NOx). Tento software, zvaný „teplotní okno", **umožňoval přizpůsobit míru čištění** výfukových **plynů** v závislosti na venkovní teplotě. Umístění tohoto softwaru vedlo tedy k tomu, že recirkulace znečišťujících plynů byla plně účinná pouze tehdy, pokud byla venkovní teplota vyšší než 15 °C. Za rok 2018 však průměrná roční teplota v Německu činila 10,4 °C.

Deutsche Umwelthilfe napadlo povolení u německého soudu. Ten se obrátil na Soudní dvůr za účelem objasnění dvou otázek.

1. Německý soud uvedl, že podle německého práva nemůže Deutsche Umwelthilfe podat žalobu proti povolení udělenému Spolkovým úřadem, neboť cílem evropského nařízení, na nějž se toto sdružení odvolává, není ochrana jednotlivých občanů. Německý soud se Soudního dvora dotázal, zda je tato nemožnost slučitelná s Aarhuskou úmluvou a s právem na účinnou právní ochranu zaručeným Listinou základních práv Evropské unie.

Soudní dvůr v rozsudku ze dne 8. listopadu 2022 rozhodl, že v souladu s Aarhuskou úmluvou, vykládanou ve světle Listiny, **sdružení na ochranu životního prostředí**, které je oprávněno podat žalobu, **nemůže být zbaveno možnosti nechat** vnitrostátními soudy **přezkoumat dodržování některých norem unijního práva** v oblasti životního prostředí. Takové sdružení tak musí mít možnost napadnout schválení odpojovacích zařízení u soudu.

2. Německý soud se rovněž dotázal, zda „potřeba“ použít zařízení „teplotního okna“, která umožňuje výjimečně odůvodnit jeho instalaci za účelem ochrany motoru nebo jeho bezpečného provozu, musí být hodnocena s ohledem na technologii existující ke dni povolení, nebo zda je třeba vzít v úvahu i jiné okolnosti.

Soudní dvůr zdůraznil, že **takové odpojovací zařízení, jako je „teplotní okno“, může být výjimečně odůvodněno**, jsou-li splněny následující podmínky:

- zařízení musí striktně odpovídat potřebě zabránit bezprostředním rizikům poškození nebo poruchy motoru způsobených nesprávnou funkcí součásti systému recirkulace výfukových plynů;
- tato poškození musí být natolik závažná, že vyvolávají konkrétní nebezpečí při provozu vozidla**;**
- v okamžiku schválení zařízení nebo vozidla, které je tímto zařízením vybaveno, neumožňuje žádné jiné technické řešení zabránit těmto rizikům.

Konečně i když je tato potřeba prokázána, **musí být odpojovací zařízení** každopádně **zakázáno, pokud jeho koncepce vede k tomu, že** za běžných podmínek provozu **je jeho fungování aktivováno po většinu roku**. V tomto případě by totiž výjimka byla uplatňována častěji než zákaz, což by nepřiměřeně zasahovalo do samotné zásady omezování emisí oxidů dusíku (NOx).

Soudní dvůr pravidelně rozhoduje o věcech v oblasti životního prostředí. Mezi nejnovější patří:

– rozsudek *„Ville de Paris a další“* (Schvalování vozidel – Hodnoty emisí oxidů dusíku – Zkušební postup pro emise při skutečném provozu) ze dne 13. ledna 2022 (C-177/19 P a další),

– rozsudky *GSMB Invest, Volkswagen a Porsche Inter Auto a Volkswagen* [Naftová vozidla – Emise oxidu dusíku (NOx) – Zakázaná odpojovací zařízení – „Teplotní okno“] ze dne 14. července 2022 (C-128/20 a další),

– rozsudek *Komise v. Španělsko* (Mezní hodnoty – NO_2) ze dne 22. prosince 2022 (C-125/20),

– rozsudek *Ministre de la Transition écologique a Premier ministre* (Odpovědnost státu za znečištění ovzduší) ze dne 22. prosince 2022 (C-61/21).

Focus Právo být zapomenut ve vztahu k právu na informace

Rozsudek *Google* (Odstranění odkazu na údajně nepravdivý obsah) ze dne 8. prosince 2022 (C-460/20)

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)

GDPR, které je použitelné od roku 2018, dává občanům větší kontrolu nad jejich osobními údaji a stanoví odpovědnost subjektů, které je mají v držení.

Mezi práva zakotvená v GDPR patří:

– právo na informace o zpracování údajů;

– právo na přístup k drženým údajům;

– právo na opravu nepřesných nebo neúplných údajů;

– právo na výmaz údajů, které byly zpracovány nedovoleným způsobem nebo které již nejsou potřebné pro účely jejich zpracování (známější jako „právo být zapomenut“);

– právo na přenositelnost údajů (získat zpět údaje poskytnuté správci).

Ochrana osobních údajů je na úrovni Evropské unie upravena obecným nařízením o ochraně osobních údajů.

Právo na ochranu osobních údajů však není právem absolutním. V souladu se **zásadou proporcionality** musí být vyváženo s ostatními základními právy. Mezi tato ostatní základní práva patří právo na svobodu informací.

V rozsudku *Google*, který byl vyhlášen dne 8. prosince 2022, Soudní dvůr připomněl význam tohoto vyvažování a provedl jej v odpověď na otázku německého Spolkového soudního dvora týkající se práva být zapomenut.

Spor se týkal dvou osob ve vedení skupiny investičních společností, které požádaly společnost Google, aby odstranila výsledky vyhledávání provedeného na základě jejich jmen. Výsledkem tohoto vyhledávání byly odkazy na novinové články, které se kriticky vyjadřovaly k investičnímu modelu této skupiny. Oba vedoucí pracovníci tvrdili, že tyto články obsahují nepravdivá tvrzení. Kromě toho požadovali, aby byly ze seznamu těchto výsledků vyhledávání odstraněny jejich fotografie, zobrazené ve formě náhledů (*thumbnails*) bez jakéhokoli kontextu.

Společnost Google odmítla těmto žádostem vyhovět s poukazem na profesní kontext, do něhož jsou tyto články a fotografie zasazeny, a s tvrzením, že nevěděla, zda jsou informace obsažené v článcích pravdivé, či nikoli.

Německý Spolkový soudní dvůr, který o tomto sporu rozhodoval, požádal Soudní dvůr o výklad obecného nařízení o ochraně osobních údajů ve světle Listiny základních práv Evropské unie. Nařízení totiž výslovně stanoví, že „právo být zapomenut“ je vyloučeno, pokud je zpracování dotčených osobních údajů nezbytné pro výkon práva na svobodu informací.

Soudní dvůr zdůraznil, že **právo na ochranu soukromí** a na ochranu osobních údajů obecně **převažuje nad legitimním zájmem uživatelů internetu na přístup k informacím**. Tato rovnováha však může záviset na povaze této informace a její citlivosti v souvislosti se soukromím subjektu údajů. Tato rovnováha závisí také na zájmu veřejnosti mít k informaci přístup. Tento zájem se může lišit v závislosti na **úloze, kterou má subjekt údajů ve veřejném životě.**

Právo na svobodu projevu a informací však nelze brát v úvahu, pokud **se ukáže, že informace** uvedené v obsahu, na nějž je odkazováno (a které nemají podružný význam), **jsou nepravdivé.**

Pokud osoba podá žádost o odstranění odkazů z výsledků vyhledávání, má provozovatel vyhledávače následující povinnosti:

- Musí ověřit, zda určitý obsah může být nadále zahrnut do seznamu výsledků vyhledávání prováděného prostřednictvím jeho vyhledávače. Pokud žádost obsahuje dostatečné důkazy, je provozovatel vyhledávače povinen této žádosti vyhovět.
- Pokud žádost zjevně neprokazuje nepravdivost informací, není povinen výmaz provést. V tomto případě však žadatel musí mít možnost obrátit se na dozorový úřad pro ochranu údajů nebo soudní orgán, aby provedly nezbytná ověření, a případně tomuto provozovateli nařídily přijetí nezbytných opatření.
- Musí upozornit uživatele internetu na existenci správního nebo soudního řízení týkajícího se údajné nepravdivosti určitého obsahu.

- Musí ověřit, zda je zobrazení fotografií ve formě náhledů (*thumbnails*) nezbytné k tomu, aby uživatelé internetu, kteří jsou potenciálně zájemci o přístup k těmto fotografiím, mohli uplatnit právo na svobodu informací. Zobrazení fotografií osoby totiž představuje zvláště závažný zásah do jejího soukromí. Skutečnost, že tento přístup přispívá k debatě v obecném zájmu, je prvořadým prvkem, jejž je třeba zohlednit při vyvažování s ostatními základními právy.

V oblasti ochrany osobních údajů projednává Soudní dvůr velké množství věcí.

Některé nedávné rozsudky týkající se vývoje informační a komunikační technologie:

– rozsudek *Facebook Ireland a Schrems* ze dne 16. července 2020 týkající se úrovně ochrany, která má být zajištěna v případě předávání osobních údajů do třetí země (C-311/18);

– rozsudky *La Quadrature du Net a další* ze dne 6. října 2020 o zákazu vnitrostátní právní úpravy, která ukládá povinnost plošného a nerozlišujícího předávání nebo uchovávání provozních a lokalizačních údajů (C-511/18 a další);

– rozsudek *Prokuratuur* ze dne 2. března 2021 týkající se přístupu orgánů veřejné moci k provozním nebo lokalizačním údajům za účelem boje proti závažné trestné činnosti (C-746/18);

– rozsudek *Facebook Ireland a další* ze dne 15. června 2021 o pravomocích vnitrostátních dozorových úřadů (C-645/19);

– rozsudek *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija* ze dne 1. srpna 2022 týkající se transparentnosti prohlášení o soukromých zájmech pracovníků nebo vedoucích pracovníků ve veřejném sektoru (C-184/20).

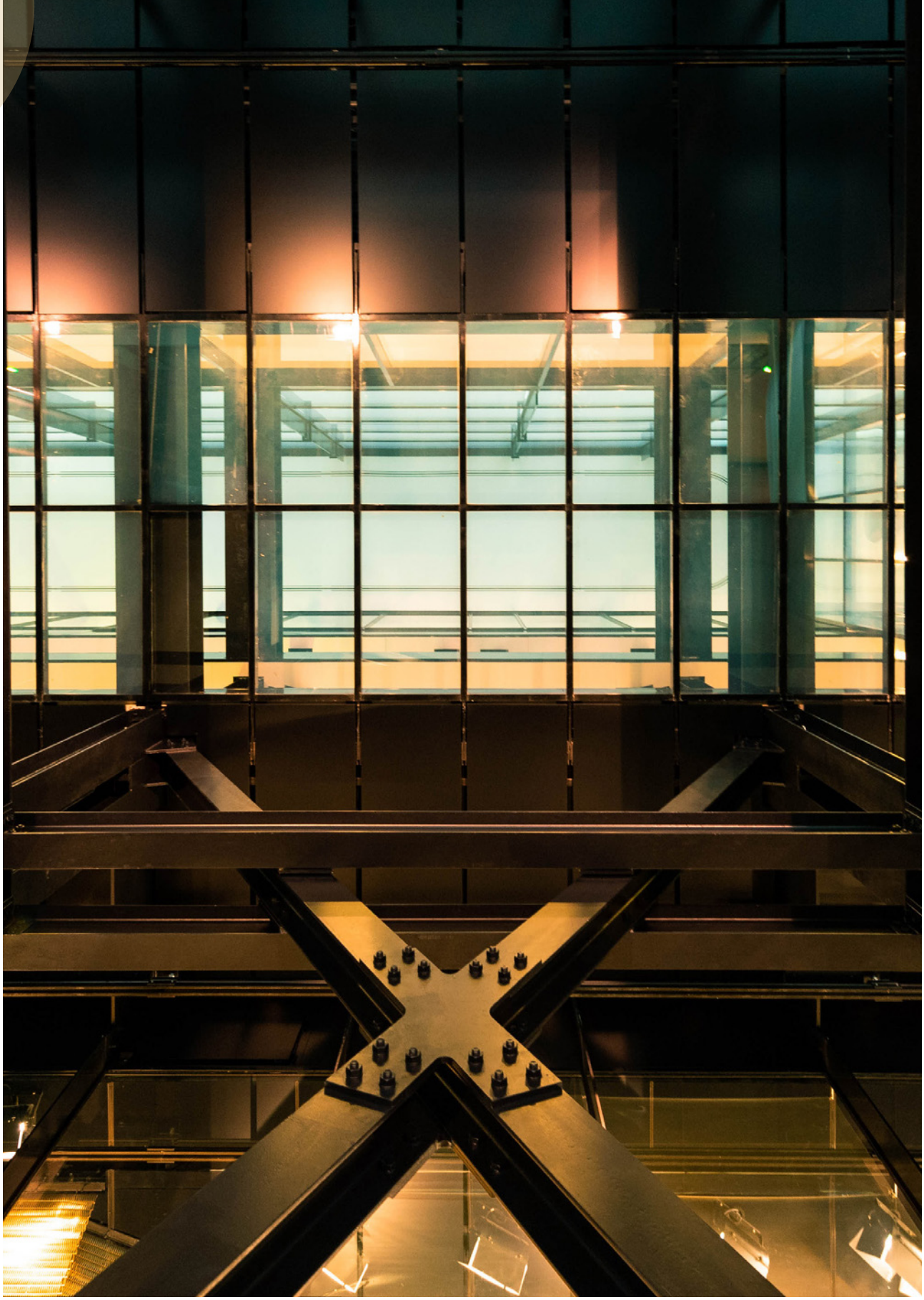

Focus Válka na Ukrajině: zákaz šíření uložený proruským sdělovacím prostředkům a svoboda projevu

Rozsudek *RT France v. Rada* ze dne 27. července 2022 (T-125/22)

Dne 24. února 2022 zahájila Ruská federace vojenskou agresi proti Ukrajině. V rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky reagovala Evropská unie na toto porušení mezinárodního práva mimo jiné tím, že na Ruskou federaci uvalila sankce. Dne 1. března 2022 **zakázala Rada Evropské unie vysílání některých sdělovacích prostředků** v Unii nebo směrem do Unie, **aby se postavila ruské propagandě**.

Zákaz se týkal zejména televizního kanálu RT France, který je financován z ruského státního rozpočtu a který podal dne 8. března 2022 k Tribunálu Evropské unie žalobu znějící na zrušení tohoto rozhodnutí Rady.

Vzhledem k významu a naléhavosti věci zasedal Tribunál ve velkém senátu (15 soudců) a i bez návrhu poprvé použil zrychlené řízení, což mu umožnilo rozhodnout v době kratší než 5 měsíců.

V rozsudku ze dne 27. července Tribunál zamítl žalobu v plném rozsahu. Rozsudek spočívá na třech zásadních skutečnostech:

- Rada disponuje širokým posuzovacím prostorem při stanovení **omezujících opatření** v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Rada může dočasně zakázat vysílání obsahu některých sdělovacích prostředků financovaných z ruského státního rozpočtu, pokud tyto sdělovací prostředky podporují vojenskou agresi Ruska. Jednotného provedení takového zákazu lze lépe dosáhnout na úrovni Unie než na vnitrostátní úrovni.

Řízení o předběžných opatřeních

Před vydáním konečného rozhodnutí Tribunálu požádal RT France dne 8. března 2022 předsedu Tribunálu o okamžité pozastavení účinků rozhodnutí o zákazu vysílání. Tato žádost, zvaná návrh na nařízení předběžných opatření, byla dne 30. března zamítnuta. Předseda zejména rozhodl, že RT France neprokázal, že mu zákaz způsobil nenapravitelnou újmu. Neexistovala tedy zvláštní naléhavost odůvodňující toto pozastavení před konečným rozhodnutím v dané věci.

- Zákaz vysílání, o kterém bylo rozhodnuto bez předchozího vyslechnutí RT France, nepředstavuje porušení práva na obhajobu. Výjimečný kontext krajní naléhavosti spojený s rozpoutáním války na hranicích Unie vyžadoval rychlou reakci. Okamžité uplatnění **opatření spočívajících v zákazu nástroje propagandy na podporu vojenské agrese bylo zásadní pro zajištění jejich účinnosti**.

- Svoboda projevu představuje jeden ze základních pilířů demokratické společnosti. Tato svoboda se vztahuje nejen na myšlenky, které jsou příznivě přijímány nebo jsou považovány za neškodné, ale i na ty, které zraňují, šokují nebo znepokojují. Vyplývá to z požadavků pluralismu, tolerance a otevřenosti, bez nichž neexistuje demokratická společnost.

V demokratických společnostech se však může ukázat jako nezbytné **sankcionovat formy projevu**, které šíří nebo ospravedlňují nenávist založenou na nesnášenlivosti, používání a oslavování násilí nebo k ní podněcují.

Tento cíl sleduje opatření zákazu přijaté vůči RT France. Toto opatření má chránit veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost Unie, jež jsou ohroženy systematickou propagandistickou kampaní vedenou Ruskem, a vyvinout tlak na ruské orgány, aby ukončily vojenskou agresi. Toto opatření je rovněž přiměřené, neboť je vhodné a nezbytné pro sledované cíle. Existuje dostatek konkrétních, přesných a shodujících se nepřímých důkazů, které prokazují, že **RT France aktivně podporoval destabilizační a agresivní politiku vedenou Ruskou federací**, jež nakonec vedla k rozsáhlému vojenskému útoku proti Ukrajině. Žádný z důkazů RT France neumožňuje prokázat, že s informacemi týkajícími se probíhající války zacházel celkově vyváženě a v souladu se zásadami v oblasti „povinností a odpovědnosti“ audiovizuálních sdělovacích prostředků.

Omezující opatření nebo sankce

Jedná se o nástroje, které má Evropská unie k dispozici na podporu cílů své společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Jedná se zejména o ochranu hodnot EU, jejích základních zájmů a bezpečnosti, o upevňování a podporu demokracie, právního státu, lidských práv a zásad mezinárodního práva, o zachování míru a předcházení konfliktům a posilování mezinárodní bezpečnosti.

Tato opatření se mohou týkat vlád třetích zemí nebo nestátních entit (například podniků) a jednotlivců (jako jsou teroristické skupiny). Ve většině případů se opatření vztahují na jednotlivce nebo entity a spočívají ve zmrazení majetku a zákazu cestování do EU.

Tribunálu je předkládán velký počet věcí týkajících se omezujících opatření: jedná se zejména o sankce uložené v souvislosti s činnostmi narušujícími nebo ohrožujícími územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny, sankce uložené vzhledem k situaci v Sýrii a v Bělorusku, nebo také sankce uložené proti Demokratické republice Kongo.

Focus Rekordní pokuta ve výši 4,125 miliardy eur uložená společnosti Google za omezení uložená výrobcům mobilních zařízení Android

Rozsudek *Google a Alphabet v. Komise* (Google Android) ze dne 14. září 2022 (T-604/18)

Společnost Google je podnik působící v odvětví informačních a komunikačních technologií, který se zaměřuje na výrobky a služby spojené s užíváním internetu. Podstatná část jejích příjmů pochází z užívání jejího stěžejního produktu, kterým je vyhledávač Google Search. Její obchodní model je založen na interakci mezi některými výrobky a službami, které jsou uživatelům nejčastěji nabízeny zdarma, na jedné straně a online reklamními službami využívajícími údaje shromážděné od těchto uživatelů na straně druhé. Společnost Google kromě toho nabízí operační systém Android, který byl podle Evropské komise v roce 2018 nainstalován na přibližně 80 % inteligentních mobilních zařízeních používaných v Evropě.

Komise na základě stížností, které jí byly zaslány, zahájila řízení proti společnosti Google v roce 2015. Toto řízení vyústilo v roce 2018 v uložení sankce společnosti Google ve výši 4,343 miliardy eur za zavedení protiprávních omezení pro výrobce mobilních zařízení Android a operátory mobilních sítí. Tato omezení spočívala ve stanovení následujících povinností pro výrobce mobilních zařízení:

- předinstalovat Google Search a Chrome jako podmínku udělení licence k využívání aplikace Play Store;
- neprodávat zařízení, na kterých jsou nainstalovány verze Android, jež společnost Google neschválila;
- upustit od předinstalování konkurenčního vyhledávače, aby bylo možné získat část příjmů společnosti Google z reklamy.

Co se rozumí zneužitím dominantního postavení?

Dominantní postavení je situace, v níž má podnik hospodářskou sílu, která mu umožňuje bránit zachování účinné hospodářské soutěže a jednat nezávisle na konkurentech, zákaznících, dodavatelích a konečném spotřebiteli.

Smlouva o fungování Evropské unie zakazuje podnikům zneužívat své dominantní postavení k omezování či narušování hospodářské soutěže, například stanovením zneužívajících cen, výhradních dohod o prodeji nebo věrnostních prémií, jejichž cílem je odlákat dodavatele od jejich konkurentů.

Podle Komise bylo cílem **těchto omezení** upevnit **dominantní postavení vyhledávače Google** a příjmy společnosti Google získané z reklam souvisejících s tímto vyhledáváním.

Jedná se o nejvyšší pokutu, jaká kdy byla orgánem pro hospodářskou soutěž v Evropě uložena. Společnost Google podala proti rozhodnutí Komise žalobu k Tribunálu.

Ve věci *Google a Alphabet* měl spis více než 100 000 stran. Na jednání bylo přítomno 72 advokátů a zástupců 13 různých účastníků řízení (žalobkyně Google a Alphabet; žalovaná Evropská komise; 11 vedlejších účastníků řízení na podporu žalobkyň či žalované). Jednání probíhalo pět dní.

Věc byla rozhodnuta v rozsudku *Google a Alphabet v. Komise* ze dne 14. září 2022. **Tribunál do značné míry potvrdil rozhodnutí Komise a podstatnou část žaloby zamítl**. Tribunál nicméně rozhodl, že Komise dostatečně neprokázala schopnost některých jednání společnosti Google omezit hospodářskou soutěž a neměla společnosti Google odepřít možnost předložit v tomto ohledu argumenty na jednání. Po vlastním posouzení všech okolností nakonec **Tribunál snížil** výši **pokuty uložené společnosti Google na 4,125 miliardy eur.**

Ověření skutkových okolností a řádné uplatnění práva Tribunálem

Věci týkající se hospodářské soutěže, které Tribunál projednává, jsou často komplexní a objemné. Tribunál rozhoduje v prvním stupni: zkoumá tedy nejenom to, zda Komise správně použila právo, ale i to, zda je dostatečně zjištěn skutkový stav. Spisy mohou obsahovat důkazy a podrobné ekonomické studie, jež mají za úkol prokázat nebo zpochybnit účinky chování podniků na trhu.

Rozsudek *Qualcomm v. Komise* ze dne 15. června 2022 (T-235/18)

V jiné věci týkající se zneužití dominantního postavení Tribunál v plném rozsahu zrušil rozhodnutí Komise, kterým byla společnosti Qualcomm uložena pokuta ve výši přibližně 1 miliardy eur za zneužití jejího dominantního postavení na trhu s čipovými sadami LTE (elektronické součástky, kterými jsou vybaveny chytré telefony a tablety). Podle Komise se toto zneužití vyznačovalo existencí dohod o pobídkových platbách, na základě kterých musela společnost Apple odebírat čipové sady LTE výhradně od společnosti Qualcomm. Tribunál konstatoval, že právo společnosti Qualcomm na obhajobu bylo dotčeno několika procesními pochybeními, zejména tím, že nebyl pořízen záznam některých dotazování během šetření. Tribunál kromě toho rovněž uvedl, že Komise při analýze protisoutěžních účinků dohod nezohlednila všechny relevantní skutkové okolnosti, zejména skutečnost, že společnost Apple neměla technickou alternativu k čipovým sadám LTE.

Ohlédnutí za nejvýznamnějšími rozsudky roku

Životní prostředí

Ochrana živočichů a rostlin, znečišťování ovzduší, půdy a vody a rizika spojená s nebezpečnými látkami – to vše jsou problémy, které Evropská unie pomáhá řešit tím, že přijímá přísné právní normy. Tak je tomu v případě stanovení mezních hodnot emisí znečišťujících látek, a to zejména v aglomeracích.

Soudní dvůr a životní prostředí

Viz video na YouTube

Komise v rámci řízení o nesplnění povinnosti zahájeném proti Itálii navrhla, aby Soudní dvůr určil, že tento členský stát nesplnil povinnosti, neboť systematicky a trvale nedodržoval roční mezní hodnoty emisí oxidu dusičitého (NO_2) v různých oblastech, a sice ve městech Turín, Milán, Bergamo, Brescia, Janov, Florencie, Řím a Katánie. Soudní dvůr ve svém rozsudku vyhověl žalobě Komise a určil, že **Itálie** porušila povinnosti, které pro ni vyplývají ze směrnice 2008/50, neboť nezajistila, aby nedocházelo k **systematickému a trvajícímu překračování ročních mezních hodnot oxidu dusičitého**. Itálie rovněž nesplnila povinnosti, když ke dni 11. června 2010 nepřijala taková opatření zajišťující dodržování mezních hodnot NO_2 v dotyčných oblastech, jako jsou lépe přizpůsobené plány na zlepšení kvality ovzduší nebo zvláštní dodatečná opatření zaměřená na ochranu citlivých skupin obyvatelstva.

Rozsudek *Komise v. Itálie (Mezní hodnoty NO_2)* ze dne 12. května 2022 (C-573/19)

Ředitelství výzkumu a dokumentace poskytuje v rámci své Sbírky shrnutí právníkům „Výběr hlavních rozsudků“ a „Měsíční bulletin judikatury“ Soudního dvora a Tribunálu.

Ztroskotání ropného tankeru *Prestige u* pobřeží Galicie (Španělsko) v listopadu 2002 způsobilo rozsáhlou ropnou skvrnu, která zasáhla španělské a francouzské pobřeží. Jednalo se o největší ekologickou katastrofu ve Španělsku. V rámci věci týkající se **škod, které byly způsobeny ropnou skvrnou** vzniklou v důsledku tohoto ztroskotání, Soudní dvůr rozhodl, že rozsudek vydaný britským soudem, který potvrzuje nález vydaný v rozhodčím řízení zahájeném ve Spojeném království, nemůže bránit uznání španělského rozsudku, kterým byla pojistiteli uložena povinnost tyto škody nahradit. Soudní dvůr měl totiž za to, že rozhodčí nález může bránit uznání soudních rozhodnutí jiných členských států pouze tehdy, pokud by jeho obsah mohl být rovněž předmětem soudního rozhodnutí přijatého v souladu s nařízením 44/2001. V projednávaném případě Soudní dvůr neuznal, že by britský rozsudek mohl bránit uznání rozsudku vydaného ve Španělsku na základě přímé žaloby, kterou podal poškozený proti pojistiteli za účelem získání účinné náhrady škody, kterou utrpěl.

Rozsudek *London Steam-Ship Owners’ Mutual Insurance Association* ze dne 20. června 2022 (C-700/20)

Energetika

V kontextu války na Ukrajině a energetické závislosti evropského kontinentu na zbytku světa zajišťuje Evropská unie dodávky a energetickou bezpečnost na svém území. Přispívá k zajištění fungování trhu s energií a ke zvládnutí prudkého nárůstu cen energií, zejména cen plynu a elektřiny. Unie navíc zabezpečuje propojení energetických sítí členských států. Mimoto podporuje rozvoj energie z obnovitelných zdrojů a snížení závislosti na fosilní energii. Vzhledem k tomu, že investice členských států mohou ohrozit hospodářskou soutěž na trhu s energií, jejich slučitelnost s unijním právem podléhá posouzení Tribunálu.

Rakousko napadlo rozhodnutí Komise, jímž byla schválena investiční podpora, kterou **Maďarsko** poskytlo státnímu podniku na **podporu rozvoje dvou jaderných reaktorů** ve výstavbě v areálu jaderné elektrárny Paks. Tribunál přezkoumal argumenty Rakouska, které zejména tvrdilo, že podpora způsobila nepřiměřená narušení hospodářské soutěže a nerovná zacházení vedoucí k vyloučení výrobců energie z obnovitelných zdrojů z **trhu s elektřinou**. Tribunál dospěl k závěru, že analýza provedená Komisí je správná a úplná a umožňuje prokázat **slučitelnost poskytnuté státní podpory s unijním právem**. Elektřina vyrobená novými reaktory bude totiž dostupná na velkoobchodním trhu pro všechny účastníky trhu a transparentním způsobem. Neexistuje tedy žádné riziko, že by byla elektřina vyrobená elektrárnou Paks II monopolizována dlouhodobými smlouvami, které by představovaly riziko pro likviditu trhu.

Rozsudek *Rakousko v. Komise* ze dne 30. listopadu 2022 (T-101/18)

V roce 2015 zahájil provozovatel maďarské plynárenské přepravní soustavy (FGSZ) projekt regionální spolupráce, jehož cílem bylo zvýšit energetickou nezávislost přivedením **plynu z Černého moře** do sítě. Tento projekt počítal s vytvořením přírůstkových kapacit zejména mezi **Maďarskem a Rakouskem**. V roce 2018 schválil rakouský regulační orgán návrh provozovatele rakouské plynárenské přepravní soustavy (GCA) týkající se této části projektu, zatímco jeho maďarský protějšek (MEKH) přijal na návrh FGSZ opačné rozhodnutí. Vzhledem k absenci koordinovaného rozhodnutí dotyčných vnitrostátních regulačních orgánů se Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) prohlásila v srpnu 2019 za příslušnou v této věci a schválila část projektu, jak ji navrhl GCA. Tribunál, k němuž MEKH a FGSZ podaly dvě žaloby proti rozhodnutí ACER, prohlásil ustanovení nařízení 2017/459, která se týkají procesu **vytváření přírůstkových kapacit pro přepravu plynu**, za nepoužitelná. ACER tedy neměla pravomoc přijmout rozhodnutí o schválení, a Tribunál proto toto rozhodnutí zrušil.

Rozsudek *MEKH a FGSZ v. ACER* ze dne 16. března 2022 (spojené věci T-684/19 a T-704/19)

Spotřebitelé

Při vytváření politik Unie jsou základními hodnotami dodržování práv spotřebitelů, jejich prosperita a blahobyt. Soudní dvůr dohlíží na uplatňování pravidel na ochranu spotřebitele, a zajišťuje tak ochranu jejich zdraví, bezpečnosti a hospodářských a právních zájmů, a to bez ohledu na to, kde v rámci Unie bydlí, kam cestují nebo odkud nakupují.

Co pro nás Soudní dvůr dělá?

Viz video na YouTube

Soudní dvůr: záruka práv spotřebitelů v Evropské unii

Viz video na YouTube

Podle unijního práva má spotřebitel, který uzavřel s obchodníkem smlouvu přes internet nebo po telefonu, v zásadě 14 dnů na odstoupení od smlouvy, aniž musí své rozhodnutí odůvodnit. Toto **právo na odstoupení od smlouvy je** však **vyloučeno u kulturních a sportovních akcí**, aby byli pořadatelé chráněni před rizikem neprodaných míst. Soudní dvůr upřesnil, že se tato výjimka uplatní i **při on-line nákupu vstupenek na koncert od poskytovatele služeb prodeje vstupenek**, pokud ekonomické riziko nese pořadatel koncertu.

Rozsudek *CTS Eventim* ze dne 31. března 2022 (C-96/21)

Soudní dvůr rozhodl, že **letecký dopravce, který není leteckým dopravcem EU** (v projednávaném případě **United Airlines**) a neuzavřel přepravní smlouvu s cestujícími, ale sám let uskutečnil, **může mít povinnost zaplatit cestujícím náhradu v případě významného zpoždění letu**. Dopravce, který v rámci činnosti přepravy cestujících přijme rozhodnutí o uskutečnění konkrétního letu, je totiž provozujícím leteckým dopravcem. Má se tedy za to, že tento dopravce jedná v zastoupení smluvního dopravce (Lufthansa). Soudní dvůr nicméně zdůraznil, že provozující letecký dopravce (United Airlines), který je povinen vyplatit cestujícímu náhradu, si zachovává právo požadovat náhradu škody od jiných osob, včetně třetích osob, v souladu s použitelným vnitrostátním právem.

Rozsudek *United Airlines* ze dne 7. dubna 2022 (C-561/20)

V důsledku zpoždění letu z New Yorku do Budapešti o více než tři hodiny se cestující obrátili na maďarský orgán pověřený uplatňováním nařízení o právech cestujících v letecké dopravě, aby získali od dopravce LOT náhradu stanovenou tímto nařízením. Tento orgán skutečně zjistil porušení nařízení a uložil dopravci LOT povinnost zaplatit každému dotčenému cestujícímu náhradu ve výši 600 eur. Dopravce LOT napadl toto rozhodnutí u maďarského soudu. Uvedený soud se obrátil na Soudní dvůr, aby určil, zda dotčený orgán může leteckému dopravci uložit povinnost zaplatit náhradu, nebo zda je tato výsada vyhrazena vnitrostátním soudům. Soudní dvůr měl za to, že **vnitrostátní orgán pověřený uplatňováním nařízení může na základě individuálních stížností uložit dopravci povinnost poskytnout cestujícím náhradu** pod podmínkou, že mu dotyčný členský stát tuto pravomoc svěřil.

Rozsudek *LOT* (*Náhrada uložená správním orgánem*) ze dne 29. září 2022 (C-597/20)

V řízení o předběžné otázce položené litevským soudem provedl Soudní dvůr výklad směrnice o sbližování právních předpisů členských států týkajících se výrobků, jejichž skutečná povaha není rozpoznatelná, a proto ohrožují zdraví nebo bezpečnost spotřebitelů. V projednávané věci se jednalo o několik druhů šumivých koulí do koupele, které vypadají jako potraviny a představují pro spotřebitele – zejména pro děti – riziko otravy. Soudní dvůr rozhodl, že **členský stát může** za určitých podmínek **omezit distribuci kosmetických přípravků, které mohou být zaměněny s potravinami, jelikož jako potraviny vypadají, a mohou tak představovat zdravotní rizika**. Soudní dvůr upřesnil, že zájem na ochraně zdraví a bezpečnosti spotřebitelů může převážit nad právem uvádět některé kosmetické přípravky na trh.

Rozsudek *Get Fresh Cosmetics* ze dne 2. června 2022 (C-122/21)

Rovné zacházení

V Listině základních práv Evropské unie je zakotvena rovnost před zákonem všech jednotlivců jako lidských bytostí, pracovníků, občanů nebo účastníků soudního řízení. Směrnice 2000/78 konkrétně upravuje všeobecný rámec rovného zacházení v zaměstnání a povolání, když zakazuje jakoukoli diskriminaci na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Soudní dvůr rozhodoval v několika věcech týkajících se údajné přímé nebo nepřímé diskriminace a zdůraznil přitom nutnost náležitého respektování zásady proporcionality mezi cílem sledovaným dotčenými pravidly a zásadou rovného zacházení.

Soudní dvůr: záruka rovného zacházení a ochrana práv menšin

Viz video na YouTube

V řízení o předběžné otázce položené španělským soudem rozhodoval Soudní dvůr o slučitelnosti vnitrostátních právních předpisů týkajících se **dávek sociálního zabezpečení pracovníků v domácnosti** s unijní směrnicí o rovnosti v oblasti sociálního zabezpečení. Španělský zvláštní systém sociálního zabezpečení pro pracovníky v domácnosti nezahrnoval ochranu pro případ nezaměstnanosti. Soudní dvůr uvedl, že pracovníky v domácnosti jsou především osoby ženského pohlaví, a rozhodl, že směrnice brání tomuto vyloučení, které znevýhodňuje zvláště pracovníky ženského pohlaví v porovnání s pracovníky mužského pohlaví, a představuje tak **nepřímou diskriminaci na základě pohlaví**. Tato diskriminace není kromě toho odůvodněna objektivními faktory prostými jakékoliv diskriminace na základě tohoto kritéria.

Rozsudek *TGSS (Nezaměstnanost pracovníků v domácnosti)* ze dne 24. února 2022 (C-389/20)

V řízení o předběžné otázce položené portugalským soudem rozhodoval Soudní dvůr o slučitelnosti vnitrostátních právních předpisů, které se týkají výpočtu **náhrady za nevyčerpanou dovolenou za kalendářní rok**, s unijní směrnicí o **agenturním zaměstnávání**. Soudní dvůr rozhodl, že metoda výpočtu této náhrady a odpovídajícího příspěvku na dovolenou, která je upravena v rámci zvláštního režimu pro zaměstnance agentur práce, je znevýhodňuje z hlediska počtu dnů placené dovolené a výše příspěvku. Dotčená náhrada **musí být přinejmenším stejná jako náhrada, která by byla pracovníkům poskytnuta, kdyby je uživatel zaměstnal** na stejném pracovním místě a na stejnou dobu **přímo**.

Rozsudek *Luso Temp* ze dne 12. května 2022 (C-426/20)

Tribunal du travail francophone de Bruxelles (frankofonní pracovněprávní soud v Bruselu) položil Soudnímu dvoru otázku, zda výraz „náboženské vyznání či víra [přesvědčení]“, který je uveden ve směrnici o rovném zacházení v zaměstnání a povolání, musí být vykládán v tom smyslu, že se jedná o dva aspekty téhož chráněného kritéria, nebo naopak o dvě odlišná kritéria. Uvedený soud rovněž položil Soudnímu dvoru otázku, zda zákaz nošení šátku, který stanoví vnitřní nařízení společnosti, představuje přímou diskriminaci na základě náboženského vyznání. Spor se týkal nezohlednění spontánní žádosti L. F., mladé ženy muslimského náboženského vyznání, poté, co na pohovoru uvedla, že si odmítá sundat šátek, jak stanoví politika neutrality prosazovaná tímto vnitřním nařízením.

Soudní dvůr ve svém rozsudku rozhodl, že **náboženské vyznání a přesvědčení** (zejména filozofické nebo duchovní) **představuje jediný důvod diskriminace**. **Interní pravidlo podniku, které zakazuje viditelné nošení náboženských, filozofických či duchovních symbolů, však nepředstavuje přímou diskriminaci, je-li obecně a bez rozdílu uplatňováno na všechny pracovníky**. Může však zakládat nepřímou diskriminaci, pokud se prokáže, že zdánlivě neutrální povinnost, kterou toto pravidlo obsahuje, ve skutečnosti vede ke zvláštnímu znevýhodnění příslušníků určitého náboženského vyznání či přesvědčení. Tato nepřímá diskriminace může být nicméně za určitých podmínek odůvodněna legitimním cílem. Při posuzování existence odůvodnění může vnitrostátní soud v rámci poměřování rozdílných zájmů přiznat větší význam zájmům náboženského vyznání či přesvědčení než těm, které vyplývají zejména ze svobody podnikání, pod podmínkou, že to vyplývá z jeho vnitrostátního práva.

Rozsudek *S. C. R. L. (Náboženský oděv)* ze dne 13. října 2022 (C-344/20)

Italský soud položil Soudnímu dvoru otázku, zda je **věková hranice 30 let**, kterou vnitrostátní právní předpisy stanoví jako **maximální hranici pro účast ve veřejném výběrovém řízení pro nábor policejních komisařů**, slučitelná s unijním právem, zejména se zásadou zákazu diskriminace. Soudní dvůr měl za to, že toto omezení představuje **rozdílné zacházení na základě věku**, přičemž ponechal na vnitrostátním soudu, aby ověřil, zda je odůvodněno podstatnou a určující profesní potřebou, například požadavkem na zvláštní fyzickou zdatnost související s funkcemi skutečně plněnými policejním komisařem. Vnitrostátnímu soudu rovněž přísluší ověřit, zda totéž omezení sleduje legitimní cíl a zda je tomuto cíli přiměřené, a zejména posoudit, zda vyřazovací zkouška fyzické zdatnosti stanovená v rámci výběrového řízení představuje vhodné a méně omezující opatření.

Rozsudek Ministero dell'Interno (Věková hranice pro nábor policejních komisařů) ze dne 17. listopadu 2022 (C-304/21)

A byla zvolena předsedkyní zaměstnanecké organizace v roce 1993. Tato politická funkce, která byla založena na důvěře, nicméně vykazovala určité charakteristické prvky povolání: A byla zaměstnána na plný úvazek, pobírala měsíční plat a vztahoval se na ni zákon o placené dovolené. A byla každé čtyři roky znovuzvolena a vykonávala funkci předsedkyně této organizace do roku 2011, kdy dosáhla věku 63 let, čímž překročila věkovou hranici pro kandidaturu ve volbách předsedy, které se měly konat v témže roce. Dánský soud, k němuž Ligebehandlingsnævnet (Komise pro rovné zacházení) jednající jménem A podala žalobu proti HK/Danmark a HK/Privat, se obrátil na Soudní dvůr s otázkou, zda se na tuto situaci vztahuje směrnice o **rovném zacházení v zaměstnání a povolání**. Soudní dvůr rozhodl, že **věková hranice stanovená stanovami zaměstnanecké organizace pro způsobilost být zvolen do funkce předsedy spadá do působnosti této směrnice**. Politická povaha takové funkce ani metoda přijímání (volby) nemají v tomto kontextu žádný vliv na její použití.

Rozsudek *HK/Danmark a HK/Privat* ze dne 2. června 2022 (C-587/20)

Rodina

Evropská unie zavádí pravidla pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení, aby evropským občanům, a zejména rodinám nebyl znemožňován výkon jejich práv proto, že žijí v různých členských státech Unie, nebo proto, že se během svého života přestěhovali z jednoho členského státu do druhého. Ve stejném duchu upravuje nařízení „Brusel IIa" justiční spolupráci v rámci Unie v manželských věcech a ve věcech rodičovské zodpovědnosti.

V rámci řízení o předběžné otázce týkající se **přemístění bydliště dítěte** ze Švédska do Ruska rozhodl Soudní dvůr, že soud členského státu nezůstává příslušný k rozhodnutí ve věci péče o dítě na základě nařízení „Brusel II*a*", pokud bylo obvyklé bydliště dítěte v průběhu řízení legálně přeneseno na území třetího státu, který je smluvní stranou Haagské úmluvy z roku 1996.

Rozsudek *CC (Přemístění obvyklého bydliště dítěte do třetího státu)* ze dne 14. července 2022 (C-572/21)

Občance Unie, která neměla německou státní příslušnost, odmítly německé orgány **vyplatit rodinné přídavky** za první tři měsíce po zřízení jejího bydliště v Německu. Toto odmítnutí vycházelo ze skutečnosti, že tato osoba nepobírala v Německu žádné příjmy. Vzhledem k tomu, že se tento požadavek nevztahuje na německé státní příslušníky, kteří se vracejí z pobytu v jiném členském státě, napadla občanka Unie toto odmítnutí u německého soudu, který se obrátil na Soudní dvůr. Soudní dvůr rozhodl, že takové **rozdílné zacházení představuje diskriminaci zakázanou** unijním právem. Soudní dvůr nicméně zdůraznil, že z unijní právní úpravy vyplývá, že na rozdíl od případu, kdy si (stejně jako v této věci) osoba zřídí své obvyklé bydliště v dotyčném členském státě, pobyt, který je pouze dočasný, nepostačuje k tomu, aby bylo možné domáhat se tohoto rovného zacházení.

Rozsudek *Familienkasse Niedersachsen-Bremen* ze dne 1. srpna 2022 (C-411/20)

V lednu 2019 **zavedlo Rakousko mechanismus úpravy pro výpočet paušální částky rodinných přídavků a různých daňových výhod**, které poskytovalo pracovníkům, jejichž děti měly trvalé bydliště v jiném členském státě. Úprava mohla být provedena směrem nahoru nebo dolů v závislosti na obecné cenové hladině dotyčného členského státu. Komise měla za to, že tento mechanismus úpravy a rozdílné zacházení, které z něj plyne především pro migrující pracovníky v porovnání s rakouskými státními příslušníky, jsou v rozporu s unijním právem. Komise tedy podala proti Rakousku k Soudnímu dvoru žalobu pro nesplnění povinnosti. Soudní dvůr ve svém rozsudku konstatoval, že tento mechanismus úpravy, který zohledňuje stát bydliště dětí pracovníků, **je v rozporu s unijním právem, jelikož představuje neodůvodněnou nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti migrujících pracovníků**.

Rozsudek *Komise v. Rakousko* ze dne 16. června 2022 (C-328/20)

Osobní údaje

V rámci Evropské unie existuje právní úprava, která tvoří pevný a jednotný základ pro ochranu osobních údajů bez ohledu na způsob a kontext jejich shromažďování, uchovávání, zpracovávání a předávání. Soudní dvůr zajišťuje, aby zpracovávané nebo uchovávané údaje byly omezeny na nezbytné minimum a aby nepřiměřeně nezasahovaly do práva na soukromí.

Soudní dvůr v digitálním světě

Viz video na YouTube

Společnost Proximus, která je poskytovatelkou telekomunikačních služeb v Belgii, rovněž vydává **účastnické seznamy**, které obsahují jména, adresy a telefonní čísla účastníků, kteří jsou zákazníky různých poskytovatelů **veřejně dostupných** telefonních služeb. Operátoři sdělují tyto údaje společnosti Proximus, ledaže účastník vyjádřil přání, aby nebyl v účastnických seznamech uveden. V souvislosti s žádostí o **odvolání souhlasu účastníka** položil belgický soud Soudnímu dvoru otázku týkající se povinností společnosti Proximus jakožto správce osobních údajů. Podle Soudního dvora **musí tento správce zavést vhodná technická a organizační opatření, aby informoval ostatní správce o odvolání souhlasu subjektu údajů**. Těmito ostatními správci jsou ti, kteří mu poskytli tyto údaje nebo kterým takové údaje předal. Správce musí rovněž přijmout přiměřená opatření za účelem **informování provozovatelů internetových vyhledávačů o žádosti o výmaz** podané subjektem údajů.

Rozsudek *Proximus (Veřejné elektronické účastnické seznamy)* ze dne 27. října 2022 (C-129/21)

Soudní dvůr opět rozhodoval o možnosti státu uložit poskytovatelům služeb elektronických komunikací povinnost **uchovávat plošně a nerozlišujícím způsobem provozní a lokalizační údaje**. Soudní dvůr upřesnil, že i když jsou – jak stanoví německý zákon – provozní údaje uchovávány pouze po dobu deseti týdnů a lokalizační údaje pouze po dobu čtyř týdnů, značný počet shromážděných údajů přesto umožňuje vytvořit úplný profil subjektů údajů. **Tento závažný zásah do soukromí lze připustit pouze v případě závažné a skutečné hrozby pro národní bezpečnost, zejména v případě teroristické hrozby**. Pokud takové hrozby neexistují, mají bezpečnostní orgány k boji proti trestné činnosti k dispozici jiná opatření, jako jsou plošné a nerozlišující uchovávání IP adres (tedy identifikačního čísla přiděleného přístroji připojenému k internetové síti), cílené uchovávání a urychlené uchovávání („quick freeze“, vyplývající z příkazu dočasně uchovávat aktuálně zpracovávané a uložené údaje).

Rozsudek *SpaceNet a další* ze dne 20. září 2022 (spojené věci C-793/19 a C-794/19)

Ligue des droits humains (LDH) je neziskovým sdružením, které v červenci 2017 podalo k belgickému Cour constitutionnelle (Ústavní soud) žalobu na neplatnost zákona ze dne 25. prosince 2016, který do belgického práva provedl jak směrnici PNR (o používání údajů jmenné evidence cestujících v letecké dopravě), tak směrnici API (o povinnosti dopravců sdělovat údaje o cestujících) a směrnici 2010/65 (o formalitách lodí připlouvajících do přístavů členských států nebo odplouvajících z nich). Podle LDH tento zákon porušoval právo na respektování soukromí a právo na ochranu osobních údajů, která jsou zaručena belgickým právem a unijním právem. Soudní dvůr měl za to, že dodržování základních práv vyžaduje omezení pravomocí stanovených směrnicí PNR na to, co je nezbytně nutné. Soudní dvůr konstatoval, že **při neexistenci skutečné a aktuální** či předvídatelné **hrozby terorismu**, které čelí členský stát, unijní právo **brání vnitrostátním právním předpisům, které ukládají předávání a zpracování údajů PNR v případě letů uvnitř EU, jakož i přepravy uvnitř Unie uskutečňované jinými prostředky**.

Rozsudek *Ligue des droits humains* ze dne 21. června 2022 (C-817/19)

Francouzský Cour de cassation (Kasační soud) položil Soudnímu dvoru otázku týkající se vzájemného vztahu relevantních ustanovení směrnice o soukromí a elektronických komunikacích, Listiny základních práv Evropské unie a směrnice a nařízení o zneužívání trhu. Dotčená vnitrostátní legislativní opatření ukládala provozovatelům služeb elektronických komunikací povinnost, aby plošným a nerozlišujícím způsobem preventivně uchovávali provozní údaje po dobu jednoho roku ode dne, kdy byly tyto údaje zaznamenány. Cílem těchto opatření bylo přispět k boji proti protiprávním jednáním spočívajícím ve zneužívání trhu, mezi něž patří i obchodování zasvěcených osob. Soudní dvůr rozhodl, že **unijní právo neumožňuje plošné a nerozlišující uchovávání provozních a lokalizačních údajů pro účely boje proti protiprávním jednáním spočívajícím ve zneužívání trhu**, zejména proti obchodování zasvěcených osob. Opatření, která stanoví toto uchovávání, překračují meze toho, co je nezbytně nutné, a jejich přijetí nelze v demokratické společnosti odůvodnit.

Rozsudek *VD a SR* ze dne 20. září 2022 (spojené věci C-339/20 a C-397/20)

Prostor svobody, bezpečnosti a práva

Prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic je vystavěn na několika pilířích: justiční spolupráce členských států v občanských a trestních věcech, policejní spolupráce, ochrana vnějších hranic, azyl a přistěhovalectví. Justiční spolupráce mezi členskými státy má zejména podobu evropského zatýkacího rozkazu, jenž je soudním rozhodnutím, které vydal některý členský stát proto, aby byla vyžádaná osoba v jiném členském státě zatčena a předána za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody. Pokud jde o azyl, unijní právo stanoví podmínky, které musí státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti splňovat, aby mohli požívat mezinárodní ochrany (směrnice o uprchlících). Soudní dvůr je pravidelně žádán o upřesnění působnosti použitelných pravidel.

Rakousko v souvislosti s migrační krizí znovu zavedlo kontroly na svých hranicích s Maďarskem a Slovinskem od poloviny září 2015. Tyto kontroly byly poté znovu zavedeny ještě několikrát. Rakouský soud, u něhož jistý občan napadl tyto kontroly, položil Soudnímu dvoru otázku týkající se jejich slučitelnosti s unijním právem. Soudní dvůr rozhodl, že **členský stát může v případě závažné hrozby pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost znovu zavést kontroly na svých hranicích** s jinými členskými státy, ty však nesmí přesáhnout **celkovou maximální dobu šesti měsíců**. Opětovné uplatnění takového opatření může být odůvodněné pouze v případě, že se vyskytne nová závažná hrozba.

Rozsudek *Landespolizeidirektion Steiermark a další (Maximální doba trvání ochrany vnitřních hranic)* ze dne 26. dubna 2022 (C-368/20)

V červnu 2016 vydaly italské justiční orgány **evropský zatýkací rozkaz** (EZR) na KL, italského státního příslušníka s bydlištěm ve Francii, za účelem výkonu trestu odnětí svobody v délce dvanácti let a šesti měsíců. Tento trest odpovídal úhrnnému trestu za čtyři trestné činy spáchané v Itálii, mj. čin kvalifikovaný jako „ničení a rabování". Cour d'appel d'Angers (odvolací soud v Angers, Francie) odmítl předat KL italským justičním orgánům, neboť dvě z daných jednání nejsou ve Francii trestným činem. Znaky skutkové podstaty trestného činu „ničení a rabování" jsou totiž v obou dotčených členských státech odlišné: v italském právu se tento trestný čin vztahuje na jednání spočívající v mnohonásobném a masivním ničení a poškozování, které vede mimo jiné k narušení veřejného pořádku, zatímco ve francouzském právu není ohrožení veřejného pořádku masivním ničením movitého nebo nemovitého majetku samostatným trestným činem. Soudní dvůr rozhodl, že **přesná shoda mezi znaky skutkové podstaty trestného činu ve vystavujícím a vykonávajícím členském státě není nutná**. Vykonávající justiční orgán tedy nemůže odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu z důvodu, že pouze část jednání odpovídajících uvedenému trestnému činu ve vystavujícím členském je trestným činem i ve vykonávajícím členském státě.

Rozsudek *Procureur général près la cour d'appel d'Angers* ze dne 14. července 2022 (C-168/21)

Ruský státní příslušník, který v šestnácti letech onemocněl vzácnou formou rakoviny krve, se léčí v Nizozemsku. Jeho léčba, která není v Rusku povolena, spočívá mimo jiné v podávání léčebného konopí za účelem zmírnění jeho utrpení. Soud v Haagu položil Soudnímu dvoru otázku, zda unijní právo brání tomu, aby bylo v takovém případě přijato **rozhodnutí o navrácení nebo opatření k ukončení pobytu**. Soudní dvůr měl za to, že **tomu unijní právo brání tehdy, existují-li závažné důvody se domnívat, že tato osoba bude v případě navrácení vystavena** v důsledku nedostupnosti vhodné léčby pro analgetické účely v zemi, do které má být navrácena, **skutečnému nebezpečí značného, nezvratného a náhlého zvýšení bolesti způsobené jejím závažným onemocněním**, které by bylo v rozporu s lidskou důstojností.

Rozsudek *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění – Léčebné konopí)* ze dne 22. listopadu 2022 (C-69/21)

V roce 2019 požádal I, egyptský státní příslušník, v Řecku o **mezinárodní ochranu** v době, kdy byl ještě nezletilý. Ve své žádosti vyjádřil přání, aby byl sloučen se svým strýcem S, rovněž egyptským státním příslušníkem, který oprávněně pobýval v Nizozemsku. Nizozemská státní tajemnice zamítla žádost řeckých orgánů o převzetí I, neboť nebylo možné prokázat totožnost I, a tedy ani údajný příbuzenský vztah k S. Tatáž státní tajemnice odmítla stížnost, kterou podali I a S, jako zjevně nepřípustnou s tím, že nařízení Dublin III nestanoví možnost, aby žadatelé o mezinárodní ochranu zpochybnili rozhodnutí o zamítnutí převzetí, které přijaly příslušné vnitrostátní orgány. Toto zamítnutí bylo napadeno u soudu v Haagu (Nizozemsko), který se následně obrátil na Soudní dvůr, který odpověděl, že nařízení Dublin III, ve spojení s Listinou základních práv Evropské unie, ukládá povinnost přiznat **nezletilé osobě bez doprovodu právo na podání opravného prostředku k soudu proti rozhodnutí o zamítnutí převzetí**. Naproti tomu příbuzný této nezletilé osoby takové právo na podání opravného prostředku nemá.

Rozsudek *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Zamítnutí převzetí nezletilé osoby egyptské státní příslušnosti bez doprovodu)* ze dne 1. srpna 2022 (C-19/21)

Záchrana na moři

V souvislosti se záchrannými operacemi na moři vyvstala otázka, jaký je rozsah pravomocí, které mají orgány členského státu přístavu za účelem kontroly plavidel plujících pod vlajkou jiného členského státu Evropské unie v oblasti námořní a environmentální bezpečnosti.

Sea Watch je německou humanitární organizací, která vykonává **systematickou činnost spočívající v pátrání po osobách ve Středozemním moři a jejich záchraně**, a to za pomoci lodí. Po provedení záchranných operací v roce 2020 provedly přístavní úřady v Palermu a Porto Empedocle (Itálie) inspekce dvou z těchto lodí a přijaly vůči nim opatření o zadržení, která společnost Sea Watch napadla. Italský soud požádal Soudní dvůr, aby objasnil rozsah kontrolních pravomocí a pravomocí zadržet lodě, které má stát přístavu, ve vztahu k lodím provozovaným humanitárními organizacemi. Soudní dvůr rozhodl, že **tyto lodě mohou být kontrolovány státem přístavu**. Tento stát může nicméně přijmout **opatření o zadržení pouze v případě zjevného ohrožení bezpečnosti, zdraví nebo životního prostředí**, což musí prokázat. Soudní dvůr rovněž zdůraznil význam zásady loajální spolupráce, podle níž jsou členské státy, včetně členského státu, jenž má postavení státu přístavu, a členského státu, jenž má postavení státu vlajky, povinny při výkonu svých příslušných pravomocí spolupracovat a vzájemně se konzultovat.

Rozsudek *Sea Watch* ze dne 1. srpna 2022 (spojené věci C-14/21 a C-15/21)

Přístup k dokumentům

Transparentnost veřejného života je klíčovou zásadou Unie. Každý občan nebo právnická osoba Unie může mít tedy v zásadě přístup k dokumentům orgánů. V některých případech však může být tento přístup odepřen.

Agrofert je česká holdingová společnost, která byla původně založena **Andrejem Babišem, jenž byl v letech 2017 až 2021 předsedou vlády České republiky.** Evropský parlament ve svém usnesení tvrdil, že Andrej Babiš i po svém jmenování předsedou vlády stále ovládal skupinu Agrofert. Společnost Agrofert, která považovala toto tvrzení za nesprávné a uvedla, že by ji zajímalo, jaké zdroje a informace měl Parlament k dispozici, podala žádost o přístup k několika dokumentům. **Parlament** ve své odpovědi identifikoval určité dokumenty jako veřejně přístupné a **odepřel přístup** k dopisu Komise zaslanému českému předsedovi vlády a k zprávě vypracované Komisí. Tribunál, k němuž společnost Agrofert podala žalobu proti rozhodnutí Parlamentu, potvrdil jeho platnost. **Tribunál konstatoval zánik právního zájmu společnosti Agrofert na podání žaloby proti rozhodnutí, kterým jí byl odepřen přístup ke zprávě,** která jí byla mezitím sdělena, a **zamítl žalobu proti rozhodnutí o odepření přístupu** k dopisu zaslanému předsedovi vlády, neboť zpřístupnění tohoto dopisu by mohlo porušit cíle vyšetřování Komise**.**

Rozsudek *Agrofert v. Parlament* ze dne 28. září 2022 (T-174/21)

Hospodářská soutěž a státní podpory

Evropská unie uplatňuje pravidla na ochranu volné hospodářské soutěže. Jednání, jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu, jsou zakázána. Unijní právo konkrétně zakazuje některé dohody či výměny informací mezi podnikem a jeho konkurenty, které mohou mít takový účel nebo důsledek, jakož i zneužívání dominantního postavení ze strany podniku na určitém trhu. Z téhož hlediska jsou státní podpory v zásadě zakázány, pokud nejsou odůvodněny a nenarušují hospodářskou soutěž v rozporu s veřejným zájmem.

V roce 2009 uložila Komise společnosti **Intel Corporation** pokutu ve výši 1,06 miliardy eur za **zneužití dominantního postavení na celosvětovém trhu s procesory** v letech 2002 až 2007. V roce 2014 Tribunál toto rozhodnutí potvrdil. Společnost Intel podala proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru, který uvedený rozsudek v roce 2017 zrušil z důvodu **nesprávného právního posouzení**. Tribunál se neprávem omezil na konstatování, že sporné slevy jsou ze své podstaty způsobilé omezit hospodářskou soutěž, aniž analyzoval, zda tyto slevy mají konkrétně tento účinek. Soudní dvůr tedy vrátil věc zpět Tribunálu, aby rozhodl znovu. V rozsudku ze dne 26. ledna 2022 měl Tribunál za to, že analýza Komise týkající se způsobilosti sporných slev omezit hospodářskou soutěž byla neúplná, a částečně tedy zrušil rozhodnutí Komise. Pokud jde o dopad takového částečného zrušení napadeného rozhodnutí na výši pokuty, kterou Komise uložila společnosti Intel, měl Tribunál za to, že není schopen určit částku pokuty vztahující se pouze k čistým omezením. V důsledku toho v **plném rozsahu zrušil** článek napadeného rozhodnutí, kterým byla společnosti Intel za konstatované protiprávní jednání uložena **pokuta ve výši 1,06 miliardy eur**.

Rozsudek *Intel Corporation v. Komise* ze dne 26. ledna 2022 (T-286/09 RENV)

Dne 27. září 2017 konstatovala Evropská komise, že společnosti Scania AB, Scania CV AB a Scania Deutschland GmbH, tedy tři subjekty **skupiny Scania** působící v oblasti výroby a prodeje těžkých nákladních vozidel určených k dopravě na dlouhé vzdálenosti, porušily unijní právo hospodářské soutěže. Komise těmto společnostem vytýkala, že se od ledna 1997 do ledna 2011 podílely se svými konkurenty na **kartelových dohodách na trhu se středně těžkými a těžkými nákladními vozidly** v Evropském hospodářském prostoru (EHP). Toto rozhodnutí bylo přijato na základě tzv. „hybridního" postupu spojujícího postup při narovnání a řádné správní řízení v oblasti kartelových dohod. Postup při narovnání umožňuje účastníkům kartelových dohod uznat jejich odpovědnost a výměnou za to získat snížení uložené pokuty. Společnosti skupiny Scania Komisi potvrdily svou ochotu vést jednání o narovnání. Později nicméně od uvedeného postupu odstoupily. Komise tak přijala rozhodnutí o narovnání ve vztahu k podnikům, které podaly žádost v tomto smyslu, a pokračovala v šetření týkajícím se společností skupiny Scania, kterým byla uložena pokuta ve výši 880 523 000 eur. Žalobu, kterou společnosti skupiny podaly proti rozhodnutí Komise, Tribunál v plném rozsahu zamítl, takže **pokuta uložená Komisí byla zachována**.

Rozsudek *Scania a další v. Komise* ze dne 2. února 2022 (T-799/17)

Dne 4. května 2022 potvrdil Tribunál rozhodnutí Komise, kterým byla schválena podpora ve výši 36 660 000 euro poskytnutá Rumunskem na záchranu **rumunské letecké společnosti TAROM**, působící především v oblasti vnitrostátní a mezinárodní dopravy cestujících, nákladu a letecké pošty. Letecká společnost Wizz Air Hungary napadla toto rozhodnutí u Tribunálu. Tribunál potvrdil rozhodnutí Komise z důvodu, že cílem **podpory je zabránit sociálním potížím, které by způsobilo přerušení služeb rumunské letecké společnosti** s ohledem na špatný stav rumunské silniční a železniční infrastruktury.

Rozsudek *Wizz Air Hungary v. Komise* ze dne 4. května 2022 (T-718/20)

Vláda **Autonomního společenství Valencie** poskytla spolku Fundación Valencia, který je spojený s **fotbalovým klubem Valencia CF**, záruku za bankovní úvěr ve výši 75 milionů eur, pomocí kterého tento spolek nabyl 70,6 % akcií Valencia CF. Tato záruka byla následně navýšena o 6 milionů eur. V roce 2016 měla Komise za to, že se jedná o státní podpory neslučitelné s unijním právem, a nařídila jejich navrácení. Valencia CF napadl toto rozhodnutí u Tribunálu, který jej v roce 2020 zrušil (T-732/16). Komise tedy podala proti rozsudku Tribunálu kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru. Soudní dvůr zamítl kasační opravný prostředek a konstatoval, že **Tribunál neuložil Komisi nadměrné důkazní břemeno a správně se omezil na konstatování, že tento orgán nesplnil požadavky, které si sám uložil**, když formou sdělení přijal pravidla pro analýzu záruk poskytovaných členskými státy.

Rozsudek *Komise v. Valencia Club de Fútbol* ze dne 10. listopadu 2022 (C-211/20 P)

Duševní vlastnictví

Soudní dvůr a Tribunál zajišťují výklad a uplatňování právní úpravy, kterou Unie přijala za účelem ochrany všech výhradních práv k duševním výtvorům. Ochrana duševního vlastnictví (autorské právo) a průmyslového vlastnictví [právo ochranných známek, ochrana (průmyslových) vzorů] zlepšuje konkurenceschopnost podniků tím, že podporuje existenci prostředí příznivého pro tvořivost a inovace. Unijní právo chrání také uznávané know-how výrobku v zeměpisné oblasti Unie prostřednictvím chráněných označení původu (CHOP).

Duševní vlastnictví a Tribunál Evropské unie

Viz video na YouTube

Název „Feta“ byl v roce 2002 zapsán jako **chráněné označení původu (CHOP)**. Od té doby může být tento název používán pouze pro sýr, který pochází z vymezené zeměpisné oblasti v Řecku a odpovídá použitelné specifikaci tohoto výrobku. Dánsko mělo za to, že nařízení č. 1151/2012 se vztahuje pouze na výrobky prodávané v Unii a netýká se vývozu do třetích zemí. Dánsko tedy svým producentům nezakázalo vyvážet jejich produkty s názvem „Feta“. Komise zahájila proti Dánsku řízení o nesplnění povinnosti, neboť měla za to, že porušilo povinnosti vyplývající z nařízení. Soudní dvůr rozhodl, že nařízení nevylučuje produkty určené na vývoz z jednání, která zakazuje, zejména z porušení práva duševního vlastnictví, které chrání CHOP. Soudní dvůr tedy konstatoval, že **Dánsko** nesplnilo své povinnosti, když nezabránilo **používání označení „Feta“ u sýrů** určených k vývozu do třetích zemí.

Rozsudek *Komise v. Dánsko* ze dne 14. července 2022 (C-159/20)

V červnu 2017 podala vláda **Andorrského knížectví** žádost, aby bylo pro širokou škálu výrobků a služeb zapsáno jako ochranná známka EU následující obrazové označení:

Andorra

Vzhledem k tomu, že Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) zápis této ochranné známky zamítl, podala vláda Andorrského knížectví žalobu k Tribunálu. Aby mohla být ochranná známka EU zapsána, nesmí mít zejména popisný charakter, což vylučuje, že se omezuje na pouhý popis výrobků nebo služeb, na které se vztahuje. Tribunál dospěl ve svém rozsudku k závěru, že **ochranná známka Andorra má popisný charakter**. Relevantní veřejnost ji bude moci vnímat jako údaj o původu dotyčných výrobků a služeb. Jedná se o **absolutní důvod pro zamítnutí zápisu**, který sám o sobě odůvodňuje, že označení nemůže být zapsáno jako ochranná známka EU.

Rozsudek *Govern d'Andorra v. EUIPO (Andorra)* ze dne 23. února 2022 (T-806/19)

Tribunál zamítl tři žaloby, které podala společnost **Apple Inc.** proti rozhodnutím Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO), v nichž bylo rozhodnuto o **zrušení slovního označení „THINK DIFFERENT"**. V letech 1997, 1998 a 2005 společnost Apple Inc. dosáhla zápisu slovního označení „THINK DIFFERENT" jako ochranné známky EU zejména pro počítačové a telekomunikační produkty. Na návrh společnosti **Swatch AG** úřad EUIPO, který konstatoval, že napadené ochranné známky nebyly pro dotčené výrobky řádně užívány nepřetržitě po dobu pěti let, napadené ochranné známky zrušil. Tribunál potvrdil rozhodnutí EUIPO: podle jeho názoru příslušelo společnosti Apple Inc. prokázat, že tyto ochranné známky byly pro dotyčné výrobky řádně užívány po dobu pěti let předcházejících datu podání návrhů na zrušení, což se jí nepodařilo.

Rozsudky *Apple v. EUIPO – Swatch (Think different)* ze dne 8. června 2022 (spojené věci T-26/21, T-27/21 a T-28/21)

V roce 2017 britská společnost **Golden Balls** podala u Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) **návrh na zrušení ochranné známky BALLON D'OR**, neboť tato ochranná známka nebyla podle jejího názoru pro některé výrobky a služby dostatečně užívána. Ochranná známka BALLON D'OR byla předtím zapsána ve prospěch **francouzské společnosti Les Éditions P. Amaury**, držitelky práv k Zlatému míči (ocenění pro nejlepšího fotbalistu roku). V roce 2021 rozhodl EUIPO o zrušení této ochranné známky pro většinu výrobků a služeb, pro které byla zapsána. Tribunál, k němuž společnost Les Éditions P. Amaury podala žalobu proti rozhodnutí EUIPO, zrušil toto rozhodnutí, pokud jde o zrušení pro zábavní služby. **Tribunál** naproti tomu **potvrdil zrušení této ochranné známky pro služby spočívající ve vysílání nebo střihu televizních programů, produkci představení nebo filmů a vydávání knih, časopisů, revue nebo novin**.

Rozsudek *Les Éditions P. Amaury v. EUIPO – Golden Balls (BALLON D'OR)* ze dne 6. července 2022 (T-478/21)

Daně

Přímé daně v zásadě spadají do pravomoci členských států. Přímé daně, jakými je například korporační daň, nicméně musí být v souladu se základními pravidly Evropské unie, jako je zákaz státních podpor. Daňová rozhodnutí („tax rulings“) některých členských států, na jejichž základě bylo nadnárodním společnostem přiznáno zvláštní daňové zacházení, tedy podléhají kontrole ze strany Komise a rozhoduje o nich unijní soud.

Předběžná daňová rozhodnutí jsou rozhodnutí, která na žádost podniků přijala daňová správa některých členských států a která předem určují daň, které budou tyto podniky podléhat. Společnost **Fiat Chrysler Finance Europe**, která má své sídlo v Lucemburském velkovévodství, obdržela od lucemburských daňových orgánů předběžné rozhodnutí schvalující metodu stanovení odměny společnosti Fiat Chrysler Finance Europe coby integrované společnosti za služby poskytované ostatním společnostem patřícím do skupiny Fiat/Chrysler. V roce 2015 měla Komise za to, že toto předběžné rozhodnutí představuje provozní podporu neslučitelnou s vnitřním trhem ve smyslu unijního práva. Společnost Fiat Chrysler Finance Europe a Lucembursko podaly žaloby k Tribunálu, který v roce 2019 potvrdil přístup Komise a žaloby zamítl. Fiat Chrysler Finance Europe a Irsko v několika ohledech zpochybnily analýzu, kterou Tribunál provedl za účelem určení existence hospodářského zvýhodnění, konkrétně z hlediska pravidel použitelných v oblasti státních podpor. Soudní dvůr zrušil rozsudek Tribunálu a rozhodnutí Komise. Podle Soudního dvora Komise použila **zásadu obvyklých tržních podmínek, která se liší od zásady vymezené lucemburským právem**, zatímco **při neexistenci harmonizace unijního práva v tomto ohledu jsou** pro analýzu, která určí, zda musí být dané transakce posouzeny z hlediska zásady obvyklých tržních podmínek**, relevantní pouze vnitrostátní předpisy**.

Rozsudek Fiat *Chrysler Finance Europe v. Komise a Irsko v. Komise* ze dne 8. listopadu 2022 (spojené věci C-885/19 P a C-898/19 P)

Právní stát

V Listině základních práv Evropské unie i ve Smlouvě o Evropské unii je na právní stát výslovně odkázáno jako na jednu ze společných hodnot členských států Unie, na nichž se Unie zakládá. Soudní dvůr je stále častěji žádán, aby rozhodl, zda členské státy zásady právního státu dodržují, a to v rámci žalob pro nesplnění povinnosti, které proti členským státům podává Evropská komise, nebo v rámci žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, které podávají vnitrostátní soudy. Soudní dvůr musí posoudit, zda je tato základní hodnota na vnitrostátní úrovni respektována, a to zejména pokud jde o soudní moc, a konkrétně v souvislosti s procesem jmenování soudců nebo jejich kárným režimem.

Dodržování zásad právního státu v Unii

Viz video na YouTube

Listina základních práv Evropské unie – závazná pravidla s konkrétními účinky

Viz video na YouTube

V odpověď na předběžnou otázku, kterou položil Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud, Polsko), rozhodl Soudní dvůr, že pouhá skutečnost, že soudce byl jmenován v době, kdy v členském státě, k němuž náleží, ještě nebyl u moci demokratický režim, nezpochybňuje **nezávislost a nestrannost tohoto soudce** při následném výkonu jeho soudcovských povinností. Zejména okolnosti prvního jmenování tohoto soudce nemohou samy o sobě u jednotlivců vyvolávat legitimní a závažné pochybnosti.

Rozsudek *Getin Noble Bank* ze dne 29. března 2022 (C-132/20)

Omezující opatření a zahraniční politika

Omezující opatření neboli „sankce" jsou nezbytným nástrojem společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) Evropské unie. Používají se jako součást integrovaného a komplexního politického přístupu, jenž zahrnuje zejména politický dialog. Unie jich využívá zejména k ochraně hodnot, základních zájmů a bezpečnosti Unie a k předcházení konfliktům a posilování mezinárodní bezpečnosti. Sankce jsou totiž ukládány v zájmu prosazování cílů SZBP za účelem dosažení změny v politice nebo chování dotčených osob či subjektů.

V návaznosti na vážné porušování lidských práv v Libyi přijala Rada Evropské unie v říjnu 2020 omezující opatření proti **Jevgeniji Viktorovičovi Prigožinovi**, ruskému podnikateli udržujícímu úzké vztahy s **Wagnerovou skupinou** zapojenou do vojenských operací v tomto státě. Platnost rozhodnutí byla prodloužena v červenci 2021. Tato opatření spočívají ve **zmrazení finančních prostředků** osob, které jsou zapojeny do činností ohrožujících mír, stabilitu či bezpečnost Libye nebo tyto činnosti podporují. J. V. Prigožin podal proti těmto opatřením k Tribunálu žalobu znějící na jejich zrušení. **Tribunál žalobu zamítl**. Tribunál měl zejména za to, že poskytnuté důkazy, jako jsou výňatky ze zprávy generálního tajemníka Organizace spojených národů a novinové články (včetně fotografií a svědectví) pocházející z různých zdrojů, jako jsou tiskové agentury nebo média, umožňují identifikovat Wagnerovu skupinu a obsahují přesné a shodující se informace o **činnostech této skupiny, které ohrožují mír, bezpečnost a stabilitu v Libyi**. Důkazní spis také obsahoval konkrétní, přesné a shodující se informace dokládající úzké a četné vztahy, které J. V. Prigožin udržoval s Wagnerovou skupinou.

Rozsudek *Prigožin v. Rada* ze dne 1. června 2022 (T-723/20)

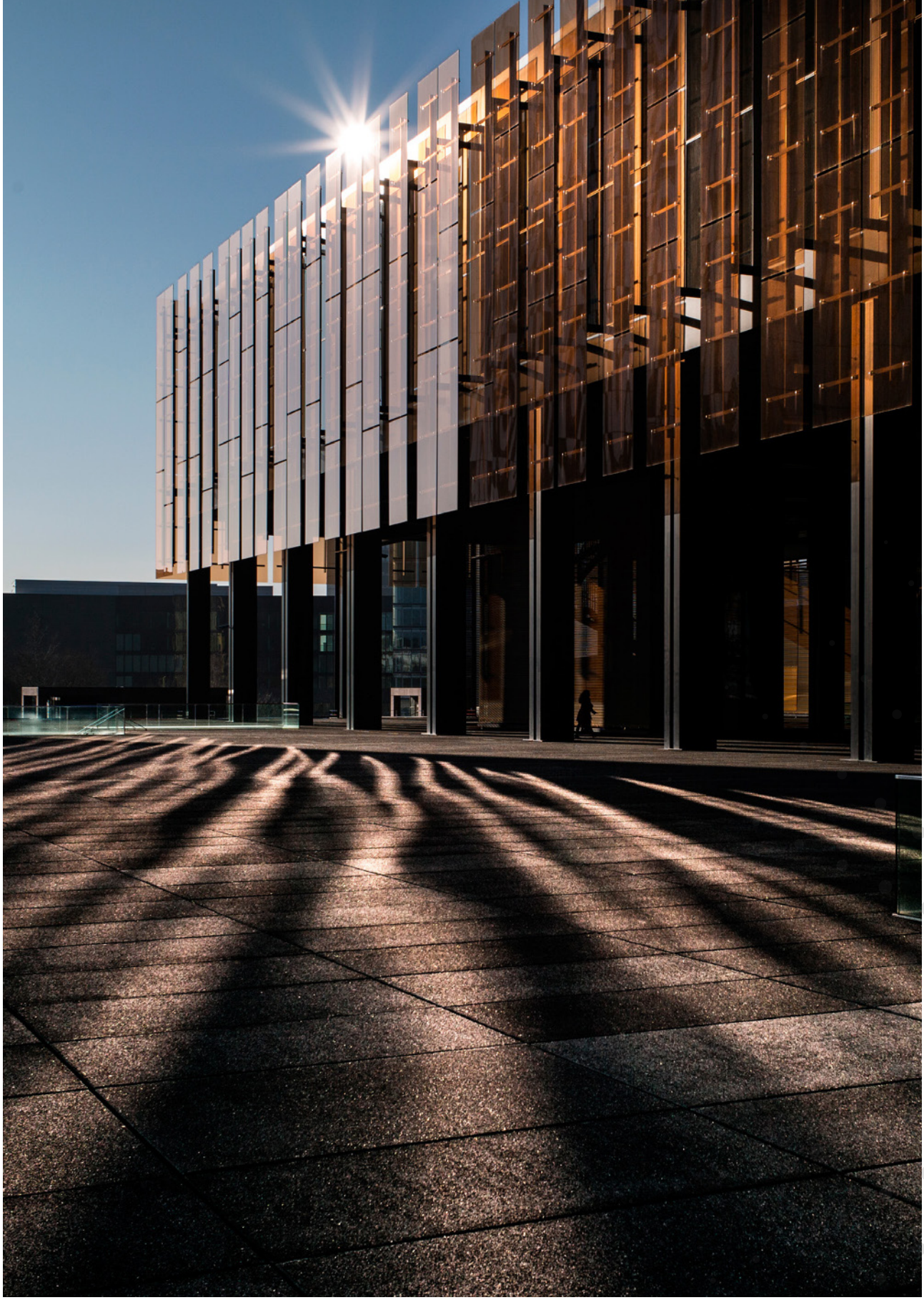

70 let ve službách občanů
a Unie práva

3

A Činnost orgánu v roce 2022

Vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora, který je zároveň generálním tajemníkem orgánu, řídí administrativní útvary z úřední moci předsedy orgánu.

Dne 4. prosince 1952 první členové Soudního dvora Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) složili přísahu v jednom ze čtyř úředních jazyků ESUO. Devět členů – sedm soudců a dva generální advokáti – zastupujících právní kultury každého členského státu, aby byl zajištěn plodný dialog mezi jejich tradicemi, soudní kancelář věnující se řádnému fungování soudu, jazyková služba zaručující přístup k evropské justici bez jazykové bariéry a administrativa zajištující řádné využívání veřejných prostředků ve službách soudního orgánu ESUO: takto v hrubých obrysech vypadal Soudní dvůr během prvních dnů po založení.

O 70 let později se může Soudní dvůr hrdě ohlédnout zpět, neboť se mu podařilo držet krok s dobou, aniž kdy popřel své základní hodnoty.

Podpora soudní činnosti Soudního dvora, který od svého založení vydal více než 43 000 rozhodnutí, více než kdy jindy určuje směr všech útvarů orgánu.

V tomto ohledu byl rok 2022 důležitým rokem, neboť byly vytvořeny základy jednoho ze stěžejních

projektů Soudního dvora, kterým je zavedení integrovaného systému správy soudní agendy, jenž soudům v konečném důsledku umožní pracovat v plně digitalizovaném, zabezpečeném a integrovaném prostředí, a to od předložení věci až do zveřejnění rozhodnutí. Tento projekt, který je zaměřen na kvalitu a rychlost justice, bude spuštěn v roce 2024 po několika letech úzké spolupráce mezi soudy, soudními kancelářemi a útvary. Bude se jednat o důležitou etapu procesu digitalizace soudní činnosti, který byl zahájen před několika lety vytvořením aplikace e-Curia, a v případě potřeby bude představovat nové svědectví o zrychlení využívání technologických inovací, které je klíčem k efektivitě a pokroku.

Současně byly do pracovního plánu orgánu doplněny další strategické cíle. V tomto rámci byly v roce 2022 spuštěny významné projekty, z nichž některé nepopiratelně odrážejí hlavní zásady, kterými se činnost orgánu řídí od jeho založení.

Mezi tyto zásady již po sedm desetiletí patří hledání personálu ze všech členských států, který dosahuje nejvyšší úrovně odbornosti a profesionality. Tento personál, který je mnohojazyčný, vysoce kvalifikovaný a plně oddaný službě budování justiční Evropy, je ústředním prvkem projektu zhodnocení a udržení talentů, který orgán uskutečňuje. V tomto ohledu Soudní dvůr zahájil v roce 2022 **globální iniciativu na zlepšení přístupnosti a inkluze**, jejímž cílem je podpořit nábor, integraci a rozvoj kolegů se zdravotním postižením, a umožnit tak každému plně uplatnit své schopnosti. Tato iniciativa, které se účastní celý orgán, rovněž usiluje o to, aby byl

všem právním subjektům, účastníkům řízení a návštěvníkům zajištěn fyzický či virtuální přístup na Soudní dvůr Evropské unie.

Vůle naslouchat občanům, ale rovněž usnadnit **sblížení s širokou veřejností** dlouhodobě ovlivňuje i komunikační a informační politiku orgánu. V tomto jubilejním roce se v tomto ohledu uskutečnila řada iniciativ, jako je například pilotní projekt online streamování jednání, který je představen na těchto stránkách. Na základě odborných znalostí získaných během pandemie orgán mimoto zachoval program návštěv na dálku pro studenty středních škol z členských států, který jim umožňuje navštívit budovy orgánu, sledovat prezentace a naživo diskutovat s některým členem ve svém jazyce, aniž opustí svou třídu. Tato nadšení vzbuzující iniciativa, které se již zúčastnilo několik stovek studentů v různých členských státech, tak všem mladým lidem, kterým dříve v návštěvě Soudního dvora bránily vzdálenost, výdaje nebo cestovní obtíže, nabízí nové možnosti nás navštívit a lépe pochopit úlohu soudního orgánu Unie.

Seznam projektů uskutečněných v roce 2022 je – jako každý rok – právě tak bohatý jako různorodý, takže výčet by mohl pokračovat. O kultuře a hodnotách organizace však nejlépe nevypovídají roční výsledky, ale spíše její schopnost převzít svůj podíl odpovědnosti v neklidné době, v níž se Evropa nachází.

V tomto ohledu Soudní dvůr zcela splnil svou úlohu, když u sebe přivítal Nejvyšší soud Ukrajiny, aby podpořil budování justice založené na míru a pokroku, když výjimečně otevřel svou velkou jednací síň, aby prostřednictvím divadelní hry uctil památku soudců, kteří položili své životy za ochranu právního státu, který naše judikatura neúnavně připomíná, když využil všechny dostupné technologie, aby se setkal s těmi, kteří jsou daleko, nebo když v zájmu zajištění rovnosti a inkluze usiloval o to, aby každý našel své místo a mohl se v rámci orgánu rozvíjet.

V roce 2022 bylo na Soudním dvoře, stejně jako jinde, ztlumeno topení a osvětlení s cílem přispět ke snaze o energetickou střídmost, avšak plamen, který živí naše poslání, nikdy nezářil jasněji!

Alfredo Calot Escobar
vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora

B Významné události roku

70. výročí založení Soudního dvora Evropské unie: ohlédnutí za jubilejním rokem

„Justice blízká občanům“

Orgán oslavoval 70. výročí svého založení během celého roku 2022 a všemi oslavami rezonovalo téma „Justice blízká občanům“. Oslavy vyzývají k ohlédnutí se za tím, jak dlouhou cestu jsme urazili od chvíle, kdy otcové zakladatelé Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) položili v roce 1952 základní kámen budoucí evropské integrace. Aby mohl soudní orgán sfouknout 70. svíčku, musel během uplynulých let a období překonat nejednu výzvu. Návaznost zakládajících smluv, vytvoření Tribunálu v roce 1989, přenesení nových pravomocí nebo postupné rozšiřování, ale i Brexit, postupné zvyšování počtu úředních jazyků a generálních advokátů, zdvojnásobení počtu soudců Tribunálu atd. Tolik událostí, které vytyčily tuto cestu a provázely Soudní dvůr při plnění jeho poslání: dbát na dodržování unijního práva a zajistit jeho jednotný výklad a aplikaci. Než se podíváme do budoucnosti, ohlédněme se za hlavními událostmi tohoto výjimečného roku.

Na začátku roku předseda představil **logo k 70. výročí**, které poprvé ozdobilo Soudní dvůr. Jako symbol tohoto jubilejního roku bylo v tomto roce uvedeno na všech publikacích. Bylo umístěno na budově tak, aby bylo viditelné z města Lucemburk a přitahovalo pozornost občanů. Během **Dne otevřených dveří** mohli návštěvníci poslat pohlednice, na kterých bylo uvedeno výše uvedené logo, do všech koutů Unie, a informovat tak své blízké o své účasti na této slavnostní události.

Informační kampaň na **Twitteru** zvýšila povědomí občanů o historii a činnosti orgánu. 70 tweetů poskytlo našim 146 000 odběratelům přehled o Soudním dvoře od roku 1952 do současnosti.

V návaznosti na tradici trvající již několik desetiletí, kdy byly vydány známky při slavnostním otevření Paláce v roce 1973, u příležitosti 35. výročí založení Soudního dvora v roce 1987, 50. výročí založení v roce 2002 a 60. výročí založení v roce 2012, věnovala lucemburská pošta **známku** k 70. výročí založení orgánu. Ve zcela jiném stylu je vydání speciální edice **knihy** o historii Soudního dvora: tato

kniha umožní předávat informace o našem orgánu během oficiálních návštěv a protokolárních recepcí. Veřejně přístupné vydání bude k dispozici v roce 2023.

Oslavy vyvrcholily na začátku prosince: na **mimořádném Fóru soudců** přijal Soudní dvůr předsedy ústavních a nejvyšších soudů členských států, Evropského soudu pro lidská práva a Soudního dvora Evropského sdružení volného obchodu. Tato významná každoroční událost, která se v roce 2022 konala ve zvláštním formátu, je příležitostí k výměně názorů a podpoře dialogu mezi soudci a generálními advokáty a soudci ze všech členských států. Při zahájení této události, která byla věnována tématu „Justice blízká občanům“, byl ve velké jednací síni promítán zcela nový **film**, který připomíná 70. výročí založení Soudního dvora vylíčením jeho historie a jeho úlohy při vytváření evropského právního řádu. V tomto filmu, který je přístupný široké veřejnosti a byl natočen útvary Soudního dvora, vystupují členové Soudního dvora a Tribunálu a zástupci akademické obce a je v něm použita řada archivních záběrů.

Na **slavnostním zasedání** dne 6. prosince přivítal Soudní dvůr Jeho královskou Výsost dědičného velkovévodu Viléma, jakož i Othmara Karase, prvního místopředsedu Evropského parlamentu, Michala Šalomouna, ministra pro legislativu a předsedu Legislativní rady vlády České republiky, Věru Jourovou, místopředsedkyni Evropské komise, a Sam Tanson, ministryni kultury a spravedlnosti Lucemburského velkovévodství.

Budovatelé Evropy: mládež v centru pozornosti Soudního dvora

Oslavy 70. výročí byly dne 6. prosince zakončeny konferencí „Budovatelé Evropy“, která je zvláštním setkáním vysokých představitelů Unie a evropské mládeže.

„Buďte vítáni ve vašem domě, na vašem Soudním dvoře!“

Toto jsou úvodní slova, která předseda Koen Lenaerts pronesl ke 240 studentům středních škol z deseti členských států, kteří byli přítomni ve velké jednací síni či se účastnili konference na dálku, a poté hovořil o úloze Soudního dvora a jeho vlivu na každodenní život občanů. Předseda Lenaerts i Othmar Karas a Věra Jourová hovořili o své osobní životní zkušenosti a činnostech, které vykonávají ve svých příslušných orgánech, a zdůraznili svůj různorodý původ jako odraz Evropy jednotné v rozmanitosti: „Člověk jiného původu, náboženství nebo názoru může mít pravdu stejně jako já“, prohlásil O. Karas. Věra Jourová zase připomněla mladým studentům středních škol, že takové hodnoty, jako jsou demokracie a právní stát, nebyly vždy samozřejmostí, a zavzpomínala na první význačnou událost svého života, a sice na příjezd sovětských tanků během Pražského jara v roce 1968.

„Myslím si, že je opravdu inspirativní, že máme možnost zúčastnit se takové akce a klást otázky významným představitelům!“

Pan Lenaerts, pan Karas a paní Jourová poté odpovídali na dotazy pozvaných mladých lidí. Přínosy evropské integrace, význam přistoupení zemí východní Evropy k Unii, největší výzvy, kterým Unie čelí, její činnost v případě, že je porušováno její právo a její hodnoty, různé kritiky na adresu Unie a sílící euroskepticismus, globální oteplování a diskriminace na základě pohlaví nebo sexuální orientace. Tolik témat, na která mladí návštěvníci chtěli znát názor svých partnerů v diskusi.

„Naše škola měla tu čest klást otázky předním představitelům evropských orgánů. Nebyl jsem jen divákem, ale účastníkem konference.“

Na závěr předseda Lenaerts připomněl studentům prohlášení Roberta Schumana: „Evropa se nevytvoří najednou nebo podle jednoho plánu. Uskuteční se naplňováním konkrétních cílů, když nejprve vytvoří skutečnou solidaritu“. Po skončení tohoto setkání vyjádřili studenti středních škol velkou spokojenost, že mohli diskutovat s vysokými představiteli Unie.

Streamování jednání: další krok k přiblížení Soudního dvora občanům

Soudní dvůr, který předkládá modernizovaný výklad zásady transparentnosti a veřejnosti jednání, nabízí od letošního roku na internetových stránkách CVRIA streamování jednání v rámci pilotního projektu. Soudní dvůr se prostřednictvím této nové služby snaží ještě více přiblížit občanům Unie. Systém, který byl spuštěn v dubnu 2022, nabízí osobám, které nemohou z jakéhokoli důvodu (náklady, vzdálenost, obtíže při cestování) přicestovat do Lucemburku, možnost sledovat jednání velkého senátu Soudního dvora za stejných podmínek jako veřejnost přítomná v soudní síni. Vzhledem k tomu, že mnohojazyčnost je základem fungování orgánu, mohou si občané při streamování zvolit příslušný kanál pro tlumočení, a sledovat tak jednání v jazyce, ve kterém chtějí.

Aby byl zaručen nerušený průběh diskuse a předešlo se jakýmkoli technickým obtížím, nejsou jednání vysílána v přímém přenosu, ale ze záznamu. Dopolední jednání jsou tak vysílána odpoledne, zatímco odpolední jednání jsou k dispozici následující den ráno. Vyhlašování rozsudků Soudního dvora a přednesy stanovisek generálních advokátů jsou vysílány v přímém přenosu. K usnadnění porozumění věci je na obrazovce těsně před začátkem vysílání jednání zobrazeno vícejazyčné audiovizuální okno, ve kterém tiskový mluvčí vysvětluje danou věc.

Sébastien Servais,

vedoucí oddělení Multimédia

„Přestože rozhodnutí o streamování jednání bylo přijato teprve nedávno, naše oddělení se na něj připravuje již několik let. Největší výzvou při spuštění byla především technická stránka věci, neboť toto spuštění vyžadovalo rozsáhlé IT vybavení a bylo potřeba změnit samotnou podstatu našich konferenčních systémů, zejména aby byla zaručena mnohojazyčnost. Velkou pozornost bylo potřeba věnovat i dalším skutečnostem: používání obrazu během jednání,

různým problémům týkajícím se nenarušování samotného jednání, jakož i ochraně osobních údajů zúčastněných osob. Zvláštní pozornost byla věnována kvalitě záznamu a obsluze kamer, aby byl zajištěn vysoce kvalitní obraz. Tato streamovací služba bude postupně doplněna o nové externí komunikační prostředky, které umožní více zviditelnit práci našeho orgánu při zachování maximální transparentnosti vůči občanovi. Jedná se pravděpodobně pouze o první fázi, ale první krok je bezpochyby vždy ten nejsložitější."

Tina Omahen,

tlumočnice

„Tlumočníci, kteří se museli přizpůsobit velkým změnám ve výkonu povolání v důsledku sanitární krize, byli následně konfrontováni s další novinkou: dabování audiovizuálních oken nabízených před streamováním jednání. Na rozdíl od tlumočení vyžaduje dabování téměř dokonalou synchronizaci s řečníkem. Kromě toho, že jsme tomuto odlišnému požadavku museli přizpůsobit naši obvyklou techniku reprodukce, museli jsme se rovněž seznámit s novými nahrávacími zařízeními. Pro některé kolegy, kteří při přípravě používali především ručně psané dokumenty, představoval přechod na digitální podobu skutečnou výzvu. Nicméně po několika počátečních obtížích jsme si nyní vytvořili pevnou rutinu ke splnění tohoto nového úkolu."

Marc-André Gaudissart,

zástupce vedoucího soudní kanceláře Soudního dvora

„I když přenos jednání na internetu byl zejména novináři, akademiky nebo poslanci požadován již několik let, Soudní dvůr ani Tribunál jej nicméně dosud nezavedly nejenom z důvodu otázek souvisejících s řízením debat a s řádným průběhem jednání, ale i z důvodu technických nebo jazykových omezení, neboť přenos vícejazyčného jednání bez simultánního tlumočení by pro občany Unie neměl velký užitek. To však bylo před sanitární krizí...

Díky značnému úsilí, které Soudní dvůr v tomto období vynaložil zejména proto, aby účastníkům řízení, kteří občas podléhali velmi přísným cestovním omezením, umožnil účastnit se na dálku ústních jednání konaných v Lucemburku, má Soudní dvůr nezbytné technické prostředky, které mu v současnosti umožňují zajistit přenos svých jednání na internetu. Tato možnost se v této fázi týká pouze jednání velkého senátu Soudního dvora. Představuje nicméně důležitý krok k větší transparentnosti justice vůči občanům, ale rovněž nepopiratelný pokrok pro vnitrostátní soudy, které položily Soudnímu dvoru předběžnou otázku týkající se výkladu nebo platnosti unijního práva a mohou nyní na dálku sledovat výměny názorů na jednání, a tudíž lépe pochopit rozsah odpovědi Soudního dvora. Jedná se o nezanedbatelný přínos v době, kdy jsou někdy zpochybňovány hodnoty a i samotné základy evropské integrace.“

Divadelní představení ve velké jednací síni Soudního dvora

Poslední léto – Falcone a Borsellino o třicet let později

Na památku 30. výročí vraždy italských soudců Giovanniho Falcona a Paola Borsellina se velká jednací síň Soudního dvora proměnila v divadelní scénu, kde se za účasti předsedy Lenaertse a řady osobností odehrála hra Claudia Fava *L'Ultima estate – Falcone e Borsellino trent'anni dopo v* režii Chiary Callegari. Claudio Fava je novinář a spisovatel, bývalý poslanec italského parlamentu a člen Evropského parlamentu, současný předseda Commissione Antimafia della Regione Sicilia. Jeho dílo zachycuje poslední měsíce života dvou italských soudců v devadesátých letech.

Kancelář, dvě židle a šanon v minimalistické inscenaci: režisérka Ch. Callegari tím chtěla vyjádřit důležitost odhodlání bojovat za společnou věc a nutnost zůstat ostražitý tváří v tvář nebezpečím, kterými jsou i v současné době hrozby pro právní stát a hospodářská trestná činnost, jež nezná hranic.

Umělecký jazyk vytváří prostor pro usměrnění emocí diváků a připomenutí hodnot justice. Soudní dvůr tak připomněl důležitost historického povědomí a chtěl uctít památku těchto italských soudců, kteří se zasadili o ochranu právního státu.

Chiara Callegari, Simone Luglio a Giovanni Santangelo

*Představení **L'Ultima Estate – Falcone e Borsellino trent'anni dopo** vypráví jedinečný příběh dvou italských soudců, kteří zasvětili svůj život boji proti mafii. Toto představení vzniklo v roce 2021 v období velké nejistoty pro lidstvo, kdy lidé na celém světě bojovali proti společné hrozbě. Tváří v tvář této nejistotě bylo zvláštní a obtížné přemýšlet nad tím, jak přenést na jeviště životy těchto*

dvou mužů, kteří museli sami bojovat proti monstru, jež nezná hranic, tedy proti mafii. Uctít jejich osobnosti v takovém prostředí, jako je Soudní dvůr Evropské unie, bylo poctou.

Aby mohl herec vyprávět příběhy, potřebuje k tomu publikum. Na Soudním dvoře jsme našli nejenom mnoho diváků, a to přímo na místě i prostřednictvím streamingu, ale také místo, které je svou povahou a posláním hlasem všech občanů Unie.

Toto místo zasadilo naši hru do kontextu a pozvedlo naše představení na jinou úroveň. Slova pronesená herci získala jinou váhu a další rozměr. Bylo potřeba se vypořádat s tím, že jsme jako první hráli na Soudním dvoře, který se na jeden den stal divadelním sálem.

Hru uvedli předseda Soudního dvora Koen Lenaerts a poté italská ministryně spravedlnosti Marta Cartabia. Následně už jsme slovo dostali my! Tváří v tvář výzvě zahrát tak dojemnou hru na tomto vysoce symbolickém místě bylo důležité zachovat klid.

„O dni bylo rozhodnuto, květnová sobota...“, tato slova zazněla v tichu velké jednací síně a naše vyprávění o lidském dobrodružství dvou služebníků spravedlnosti začalo.

„Nikdo nám nevezme vzpomínky na vřelé přijetí, ochotu a kompetentnost organizátorů a technických týmů a na společné nadšení, které panuje v této nádherné katedrále unijního práva.“

C Vztahy s veřejností

Tiskoví referenti Ředitelství komunikace, kteří jsou vzděláním právníci, mají za úkol vysvětlovat novinářům ze všech členských států a jejich různým korespondentům rozsudky, usnesení a stanoviska, ale i právě probíhající věci. Tiskoví referenti odpovídají za přípravu akcí a komunikačních materiálů, které jsou daným osobám určeny a k jejichž odběru se mohou přihlásit.

2 700
návštěvníků budov

2 856
tiskových zpráv

V roce 2022, kterým rezonovalo téma „Justice blízká občanům", se dialog s právníky a širokou veřejností zintenzivnil. Stejně jako v předchozích letech zůstává využívání informačních technologií ať již v rámci nového programu návštěv na dálku nebo prostřednictvím sociálních sítí hlavním nástrojem ke zvýšení dostupnosti a transparentnosti činnosti Soudního dvora, zejména ve vztahu k občanské společnosti. 70. výročí bylo příležitostí zdůraznit jednu ze základních hodnot Soudního dvora – být ve službách občanů a Unie práva.

Rok 2022 se nesl ve znamení postupného návratu návštěvníků díky postupnému rušení omezení způsobených pandemií.

Po dvou letech, kdy nebylo možné se setkávat, se dne 9. května – při příležitosti Dne Evropy – konal na Soudním dvoře první **Den otevřených dveří**. V rámci této akce se v sídle Soudního dvora konaly pro registrované účastníky prohlídky s průvodcem v několika jazycích, během kterých byla představena činnost orgánu – veřejnost měla možnost se seznámit s posláním Soudního dvora a Tribunálu a s průběhem řízení a navštívit poradní síně a velkou jednací síň. Ve stejnou dobu Soudní dvůr v Esch-sur-Alzette, evropském hlavním městě kultury v roce 2022, během jednoho krásného jarního dne postavil svůj stánek. Tým tvořený personálem a členy se setkal s občany, aby propagoval a vysvětloval úlohu evropského soudního orgánu. Dne 8. října Soudní dvůr znovu otevřel své dveře a uspořádal ještě větší akci, než jaká se konala na jaře. Během této akce byl kladen důraz na útvary orgánu a řadu povolání. Celkově této jedinečné příležitosti poznat Soudní dvůr zevnitř využilo více než 2 700 osob.

V průběhu roku zveřejnil orgán na internetových stránkách CVRIA 216 **tiskových zpráv**, jejichž cílem je informovat novináře a odborníky o rozhodnutích Soudního dvora a Tribunálu v reálném čase, tedy jakmile jsou vyhlášena. Vezmeme-li do úvahy všechny jazykové verze, které jsou dostupné na internetových stránkách, 2 856 tiskových zpráv bylo zasláno korespondentům v členských státech.

Tiskoví referenti rovněž rozeslali svým korespondentům, tedy především novinářům, ale také právníkům, 551 informačních dopisů a 568 „bleskových

informací“ o věcech, ke kterým nebyla vydána tisková zpráva. Více než 10 000 e-mailů a téměř 5 000 telefonátů týkajících se žádostí občanů o informace bylo také vyřízeno v roce 2022 (v jazyce jednotlivých žadatelů).

Orgán ještě ve větší míře používal sociální sítě k informování široké veřejnosti prostřednictvím dvou účtů na **Twitteru** (jeden ve francouzštině a jeden v angličtině), které mají celkově 146 000 odběratelů. V roce 2022 bylo zveřejněno dvakrát více tweetů než v předchozím roce, tedy 1 868 tweetů, které se týkaly především nejdůležitějších rozsudků Soudního dvora a Tribunálu a hlavních událostí v životě orgánu. Na Twitteru byla vedena kampaň pokrývající oslavy 70. výročí. Odběratelé se tak mohli seznámit s historií Soudního dvora prostřednictvím 70 tweetů, které byly zveřejněny speciálně pro tuto příležitost a mapovaly posledních 70 let existence orgánu. Soudní dvůr je rovněž přítomen na profesionální síti **LinkedIn**, kde zveřejnil 313 zpráv pro svých 178 000 odběratelů. Během jednoho roku Soudní dvůr rozšířil tuto komunitu o více než třetinu, což svědčí o tom, že jeho přítomnost na této platformě je stále viditelnější.

Soudní dvůr tak sleduje cíl transparentnosti, aby posílil důvěru občanů v tento orgán. V této souvislosti je zásadním faktorem pochopení jeho role a jeho judikatorní činnosti. Tato snaha být občanům nablízku se odráží i v realizaci projektu **návštěv na dálku**, který byl spuštěn v roce 2021. Tento projekt byl nejprve spuštěn ve francouzštině, italštině, lotyštině a maďarštině a vzhledem k jeho úspěšnosti byl navržen i v jiných jazycích. Distanční exkurze se uskutečnily také v češtině, řečtině, polštině a rumunštině. Cílem pro rok 2023 je pokračovat v této dynamice a rozšířit tento program o nové úřední jazyky.

Pokud jde o tradičnější formáty, po dvou letech, které byly silně ovlivněny pandemií, se opět začaly uskutečňovat **prezenční exkurze**. Budovy tak navštívilo 9 683 návštěvníků. Ostatní se rozhodli pro **virtuální formát** – v tomto roce to bylo přibližně 15 % návštěvníků. Tento formát má potenciál se v nadcházejících letech značně rozvinout, a zpřístupnit tak Soudní dvůr rovněž evropským občanům, kteří to mají do Lucemburku opravdu daleko. Tato politika otevřenosti, která na jedné straně snižuje uhlíkový dopad a odstraňuje vzdálenosti a náklady, představuje na druhé straně přidanou hodnotu v rámci cíle transparentnosti a porozumění orgánu.

146 000
sledujících

178 000
odběratelů

Cílem návštěv na dálku je seznámit studenty středních škol ve věku 15 až 18 let s úlohou unijních soudů. Dopad judikatury Soudního dvora na jejich každodenní život a soudní činnost jsou jim prezentovány právníkem. Studenti středních škol absolvují virtuální návštěvu budov a účastní se promítání dvou krátkých filmů vytvořených pro tento program. Mohou se setkat se soudcem nebo generálním advokátem, kdy je prostor pro otázky a odpovědi. Cílem programu je zvýšit povědomí mladých středoškoláků a jejich profesorů o demokratických hodnotách a aktuálních právních výzvách.

Dimitrios Gratsias,
soudce Soudního dvora

„Již od počátku projektu jsem byl nadšen možností zúčastnit se „návštěvy Soudního dvora na dálku“ v řeckém jazyce. Musím přiznat, že jsem měl přesto jisté pochybnosti. Jak hovořit o Soudním dvoře se studenty středních škol, aniž je zatěžoval přílišnými technickými detaily, ale také bez toho, abych se dopustil zavádějícího zjednodušení? A potom, jednalo by se právě o návštěvu na dálku postrádající spontánnost, kterou se zpravidla vyznačují výměny názorů při prezenční exkurzi. Ukázalo se, že mé pochybnosti nebyly důvodné. Mnoho účastníků nám zaslalo otázky předem, jednu podnětnější než druhou. Svou prezentaci jsem strukturoval tak, že jsem nejprve odpovídal na obecné otázky, a poté na otázky konkrétnější, či dokonce osobní. I díky otázkám položeným během zasedání jsme tak nejen živě diskutovali, což u takového publika není překvapující, ale vedli jsme i skutečně hlubokou debatu, která – podle mého názoru – poskytla pravdivý obraz poslání Soudního dvora a výzev, kterým čelí. Zkušenost, kterou stojí za to si zopakovat? Ano, bezpochyby!“

Varvara Efkarpidou,
studentka posledního ročníku francouzsko-řecké střední školy „Johanky z Arku“ v Pireu, Řecko

„Já a mojí spolužáci jsme měli tu čest zúčastnit se návštěvy Soudního dvora Evropské unie na dálku a diskutovat s jeho členy. Přístup ke komentovaným prohlídkám Soudního dvora je jedinečnou příležitostí pro lidi v našem věku, kdy sebepoznání a profesní orientace nabývají stále většího významu pro utváření naší budoucnosti. Není vždy vhodná doba pro optimismus: sociální a finanční krize, jakož i rostoucí obavy našich rodičů vzbuzují naše dotazy. Setkání s členy Soudního dvora tak bylo obohacující příležitostí a pro některé počátkem snu. Odpovědi na naše otázky a celá komentovaná prohlídka vzbudila u všech studentů středních škol zájem a zvědavost. Tato exkurze nám zůstane vryta do paměti. Děkujeme všem organizátorům a naší střední škole za tuto skvělou iniciativu.“

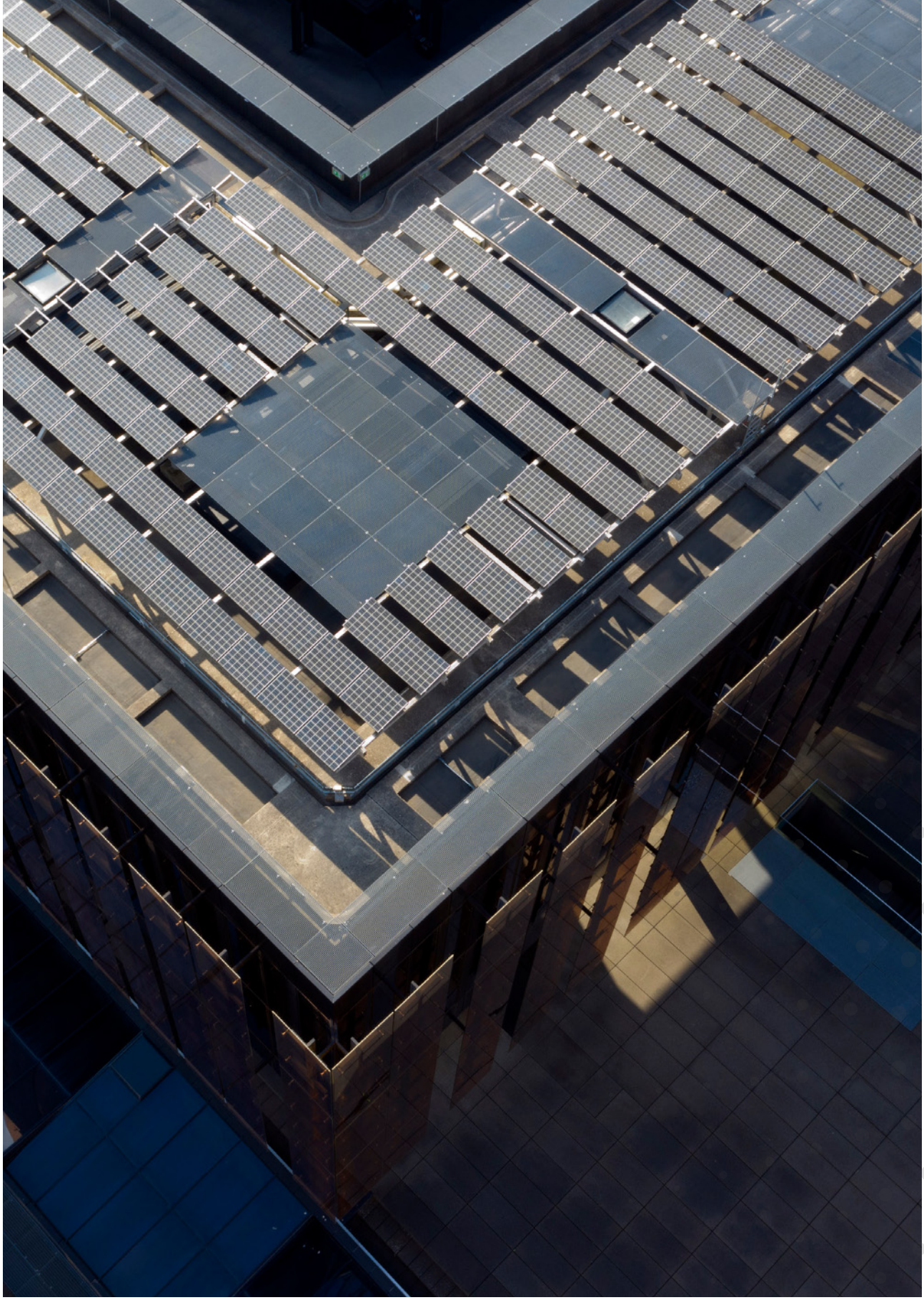

Orgán
šetrný k životnímu prostředí

4

Soudní dvůr již několik let sleduje ambiciózní politiku v oblasti životního prostředí, jejímž cílem je splnit nejvyšší možné standardy v oblasti udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí.

Stejně jako každý rok orgán informuje o vývoji nejnovějších ukazatelů, které má k dispozici, tedy těch z **roku 2021.**

Správa komplexu budov Soudního dvora a každodenní správa prostředků a nástrojů, které jsou mu dány k dispozici, jsou provázeny neustálou snahou o respektování životního prostředí, o čemž svědčí skutečnost, že od roku 2016 je Soudní dvůr **registrován v systému EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme). Registrace v systému EMAS vytvořená evropským nařízením je udělována organizacím, které splňují přísné podmínky v souvislosti s jejich politikou v oblasti životního prostředí a s jejich úsilím o ochranu životního prostředí a udržitelného rozvoje. Představuje jasné uznání ekologického úsilí Soudního dvora a dosažených značných environmentálních úspěchů.

V **každoročním environmentálním prohlášení** Soudní dvůr podává podrobný přehled environmentálního profilu a popisuje současné a budoucí ekologické projekty orgánu. Soudní dvůr například vytvořil **online vzdělávací modul**, jehož prostřednictvím oslovuje všechny nově příchozí, aby je informoval o environmentálních aspektech jejich každodenní práce a podpořil v osvojení správných návyků z hlediska výpočetní techniky a kancelářského zařízení, využívání energie, vody a nakládání s odpadem a jeho přepravy.

Pokud jde o nedávná konkrétní opatření, Soudní dvůr poskytl svému personálu síť fontán na pitnou vodu, aby výrazně snížil používání plastových lahví. Při návratu do kanceláří po pandemii rovněž Soudní dvůr rozdistribuoval opakovaně použitelné láhve, aby podpořil používání uvedených fontán. Systém zásobování pitnou vodou prakticky eliminuje používání plastových lahví.

Pokud jde o spotřebu papíru, Soudní dvůr poprvé stanovil kvantifikované cíle pro období 2022–2023: v roce 2022 snížení o 10 % oproti roku 2019 a další snížení o 5 % v roce 2023. Výbor EMAS mimoto v září 2022 přijal rozhodnutí snížit počet osobních tiskáren o polovinu. První kroky v tomto směru byly podniknuty v prosinci 2022.

Na životní prostředí má pozitivní dopad i **aplikace „e-Curia“** k výměně soudních dokumentů mezi zástupci účastníků řízení a unijními soudy. Pokud by například všechny procesní písemnosti předložené Soudnímu dvoru a Tribunálu prostřednictvím aplikace e-Curia v roce 2022 (téměř 1 milion stran) byly podány v listinné podobě spolu s příslušnými kopiemi, bylo by vytištěno množství dokumentů odpovídající několika tunám papíru, které by navíc musely být fyzicky přepraveny až do Lucemburska.

Ekvivalent plného pracovního úvazku je jednotka, kterou se vyjadřuje míra profesní činnosti bez ohledu na rozdíly v počtu odpracovaných hodin za týden každého pracovníka v důsledku různých pracovních vzorců.

Ukazatele kvality životního prostředí pro vodu, odpad, papír a elektřinu odpovídají ukazatelům pro rok 2021. Odchylky jsou vyčísleny ve vztahu k referenčnímu roku 2015.

Výrazné výkyvy v různých ukazatelích jsou důsledkem výjimečné povahy roku 2021 způsobené sanitární krizí.

Pohled do budoucna

5

Pohled do budoucna

„Jednotná v rozmanitosti“ je motto Evropské unie, které je založeno na společných hodnotách a různých tradicích. V roce 2023 bude Soudní dvůr oslavovat mnohojazyčnost, která je základní hodnotou evropského projektu a základním prvkem fungování unijních soudů.

Mnohojazyčnost je vyjádřením základní zásady rovnosti evropských občanů a je pilířem evropské integrace. Přístup k unijnímu právu je zaručen ve všech úředních jazycích: každý občan Unie se může s unijním právem seznámit ve svém jazyce a rovněž se ve svém jazyce domáhat práv, která mu přiznávají evropské smlouvy. Mnohojazyčnost umožňuje rovné zacházení v přístupu ke spravedlnosti a judikatuře. Při jeho uplatňování se Soudní dvůr opírá o své právníky lingvisty a tlumočníky, kteří každodenně pracují ve 24 úředních jazycích (552 možných jazykových kombinací).

V roce 2023 tak bude dokončena řada projektů souvisejících s touto hodnotou, mezi něž patří slavnostní otevření zahrady Mnohojazyčnosti. Ve spolupráci s lucemburskými orgány se Soudní dvůr podílí na vytvoření nového zeleného prostoru, který má vzdát hold jazykovému bohatství a rozmanitosti Unie. Zahrada Mnohojazyčnosti, která bude veřejně přístupná a bude se nacházet v sousedství budov Soudního dvora, občanům přiblíží koncept mnohojazyčnosti, což je hodnota, kterou Soudní dvůr od svého založení důrazně hájí.

Navíc bude spuštěna internetová stránka věnovaná mnohojazyčnosti a bude rovněž vydáno třísvazkové dílo o právní mnohojazyčnosti. Toto třísvazkové dílo popisuje ve 24 úředních jazycích fungování unijních soudů a obsahuje příspěvky předních osobností členských států o právní a správní mnohojazyčnosti. Texty budou dostupné na výše uvedené internetové stránce ve všech úředních jazycích.

Mimoto v zájmu přiblížení se široké veřejnosti a právníkům, bude ke stávajícím komunikačním prostředkům, zejména internetové stránce a sociálním sítím, brzy přidán nový komunikační kanál: internetový televizní kanál Curia Web TV. Tento televizní kanál bude vysílán prostřednictvím internetových stránek CVRIA a zajistí větší transparentnost ve prospěch evropských občanů, včetně těch nejmladších, tím, že jim nabídne audiovizuální obsah a poskytne jim informace o institucionální a soudní činnosti Soudního dvora.

V rámci celkového plánu inkluze bude Soudní dvůr v roce 2023 pokračovat v práci na dalším zlepšování a prosazování integrace osob se zdravotním postižením a na usnadnění podpory a pomoci pečujícím osobám.

A konečně bude značné úsilí věnováno využití potenciálu nových technologií k další digitální transformaci a inovacím v roce 2023. Výzkumy a experimenty prováděné v inovační laboratoři budou probíhat v úzké spolupráci s útvary na základě konkrétních potřeb přímo souvisejících se zaváděním

nástrojů pro výkon soudnictví. Práce budou pokračovat zejména v oblastech automatické analýzy textu, vyhledávání odkazů, automatického přepisu, přístupnosti a robotické automatizace procesů.

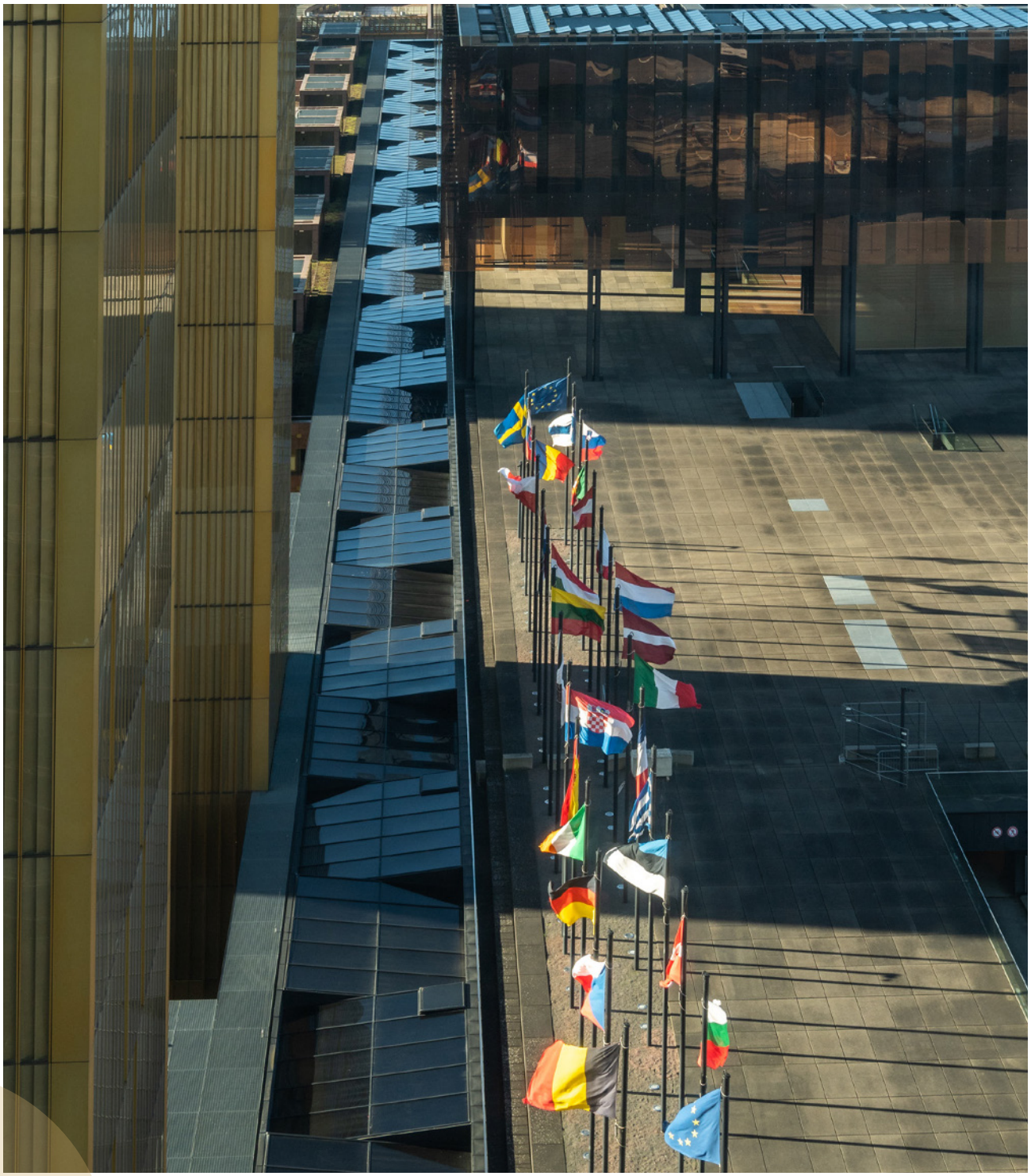

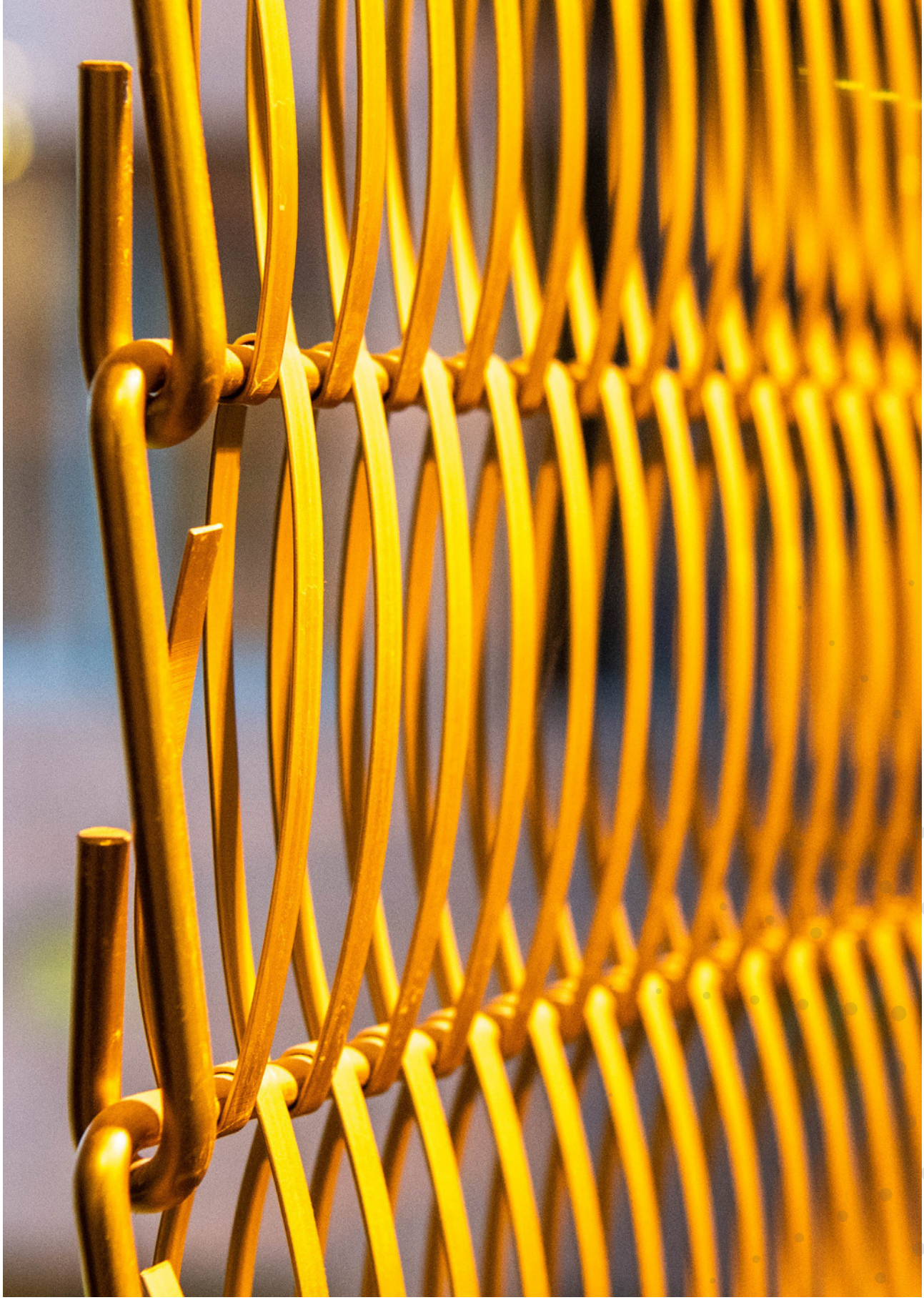

Zůstaňte ve spojení!

6

Přístup k portálu pro vyhledávání judikatury Soudního dvora a Tribunálu prostřednictvím stránek Curia curia.europa.eu

Sledování aktuální judikatury a aktuálního dění v orgánu:

tiskové zprávy:
curia.europa.eu/jcms/PressReleases

předplacení přístupu k síti systému **RSS** Soudního dvora:
curia.europa.eu/jcms/RSS

twitterový účet orgánu:
CourUEPresse nebo EUCourtPress

účet orgánu na **Mastodonu**:
https://social.network.europa.eu/@Curia/

účet **LinkedIn**:
https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice

aplikace CVRIA ke stažení pro chytré telefony a tablety

Sbírka soudních rozhodnutí:
curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

Další informace o činnosti orgánu:

Stránka věnovaná **výroční zprávě:**
curia.europa.eu/jcms/AnnualReport

krátké filmy na **YouTube:**
https://www.youtube.com/@CourtofJusticeEU

Přístup k dokumentům orgánu:

historický archiv:
curia.europa.eu/jcms/archive

správní dokumenty:
curia.europa.eu/jcms/documents

Návštěva sídla Soudního dvora Evropské unie

Orgán nabízí zájemcům speciální **programy návštěv** podle zájmu každé skupiny (účast na jednání, prohlídka budov nebo uměleckých děl s průvodcem, studijní návštěva, distanční návštěva):
curia.europa.eu/jcms/visits

Díky **virtuální prohlídce budov** si také budete moci prohlédnout zvnějšku i zevnitř komplex budov, aniž opustíte domov:
https://curia.europa.eu/visit360/

Pro získání dalších informací o orgánu

Napište nám prostřednictvím **kontaktního formuláře**:
curia.europa.eu/jcms/contact

SOUDNÍ DVŮR
EVROPSKÉ UNIE

Soudní dvůr
L-2925 Lucemburk
Tel. +352 4303-1

Tribunál
L-2925 Lucemburk
Tel. +352 4303-1

Internetová adresa Soudního dvora :
curia.europa.eu

Rukopis dokončen v únoru 2023.

Údaje ke dni 31. 12. 2022

Orgán ani žádná osoba jednající jménem orgánu nenesou odpovědnost za případné použití výše uvedených informací.

Lucemburk: Soudní dvůr Evropské unie
Ředitelství komunikace
Oddělení publikací a elektronických médií

Fotografie: © Evropská unie 2019–2023; Gediminas Karbauskis, Shutterstock.com.

Reprodukce povolena s uvedením zdroje.

Jakékoliv použití nebo reprodukce fotografií či jiných dokumentů, k nimž Evropská unie nevlastní autorské právo, jsou bez svolení vlastníků autorských práv zakázány.

PRINT	QD-AQ-23-001-CS-C	ISBN 978-92-829-4201-7	ISSN 2467-1258	doi:10.2862/977522
PDF	QD-AQ-23-001-CS-N	ISBN 978-92-829-4173-7	ISSN 2467-1487	doi:10.2862/057954
HTML	QD-AQ-23-001-CS-Q	ISBN 978-92-829-4175-1	ISSN 2467-1487	doi:10.2862/436973

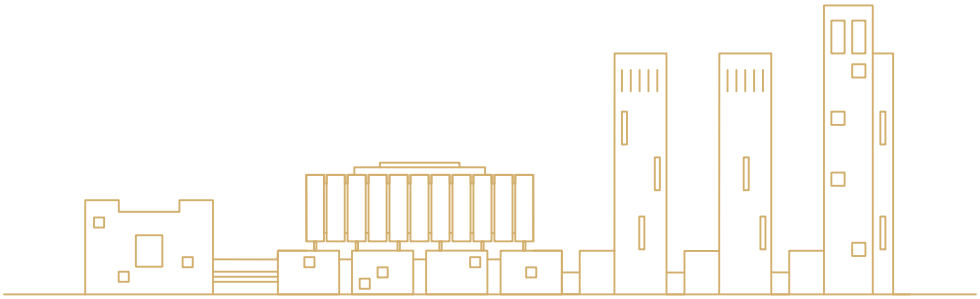

SOUDNÍ DVŮR
EVROPSKÉ UNIE

Ředitelství komunikace
Oddělení publikací a elektronických médií